

JAARVERSLAG EXAMENCOMMISSIE

STUDIEJAAR 2022-2023

Instituut	HRBS
Naam voorzitter Examencommissie	Bertine van Hillo-Visser
Datum	12 oktober 2023

INHOUDSOPGAVE

1.	Managementsamenvatting	5
2.	Facilitering en deskundigheid	8
2.1	Faciliteiten	8
2.2	Deskundigheid	10
2.3	Vooruitblik	10
3.	Borgen kwaliteit van tentamens	12
3.1	Inrichting borging kwaliteit van tentamens	12
3.2	Plan- en controlcyclus EC-TC	15
3.3	Bevindingen borging kwaliteit tentamens	17
3.4	Plan- en controlcyclus EC-OM	20
3.5	Vooruitblik	20
4.	Borging gerealiseerde leerresultaten	22
4.1	Inrichting borging gerealiseerde leerresultaten	22
4.2	Bevindingen borging gerealiseerde leerresultaten	23
4.2.1	Samenvatting screening eindwerken/portfolio's	23
4.2.2	Samenvatting bevindingen Advies Kwaliteit Examinering (AKE)	27
4.2.3	Tabel bevindingen per opleiding	30
4.3	Uitgebrachte adviezen en opvolging	31
4.4	Vooruitblik	33
5.	Borging examens en diplomering	35
5.1	Examens en diplomering	35
5.2	Verstekte getuigschriften	36
5.3	Vooruitblik	36
6.	Examinatoren	38
6.1	Aanwijzingsprocedure en profielschetsen	38
6.2	Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	39
6.3	Vooruitblik	40
7.	Studentgerelateerde zaken	42
7.1	Vrijstellingen	42
7.2	Beoordeling van programma's Kies op Maat	42
7.3	Fraude en onregelmatigheden	42
7.4	Toetsgerelateerde klachten (tentamenorganisatie)	44
7.5	Hoorzittingen	46
7.6	Beroepszaken bij CBE-hoorzittingen	46
7.7	Vooruitblik	47
8.	Aandachtspunten voor het College van bestuur	49
9.	Bijlagen	51
9.1	Mandaten aan de toets(borgings)commissie(s)	51
9.2	Kwantitatieve gegevens	56
9.3	Bijdrage extern lid	56

1. MANAGEMENTSAMENVATTING

Hierbij treft u het jaarverslag van de Examencommissie Hogeschool Rotterdam Business School (HRBS) over het studiejaar 2022–2023. De examencommissie heeft in dit jaar haar taken uitgevoerd voor de volgende opleidingen en community's:

Opleiding	Afkorting	ISAT-code	Voltijd/deeltijd ¹
Accountancy	AC	34406	Voltijd
Bedrijfskunde	BDK	34035	Voltijd en deeltijd
Business IT & Management	BIM	39118	Voltijd en deeltijd
Commerciële Economie	CE	34402	Voltijd en deeltijd
Finance & Control ²	F&C	35520	Voltijd en deeltijd
Finance, Tax and Advice ³	FTA	35517	Voltijd
Human Resource Management	HRM	34609	Voltijd en deeltijd
Ondernemerschap en Retailmanagement	ORM	35523	Voltijd

Community's	Afkorting	ISAT-code	Behorende bij opleiding
Creative Marketing & Sales	CMS	34402	CE-voltijd
Global Marketing & Sales	GMS	34402	CE-voltijd
Sport, Marketing en Management	SMM	34402	CE-voltijd
Marketing of Social Business	MOS	34402	CE-voltijd
Entrepreneurship	ENT	35523	ORM-voltijd
Managing New Retail	MNR	35523	ORM-voltijd

Dit jaarverslag biedt een overzicht van onze activiteiten conform artikel 7.12b lid 5 van de WHW waarin gesteld wordt dat de examencommissie jaarlijks verslag doet aan het College van Bestuur. Omwille van de leesbaarheid geven we de Examencommissie HRBS in dit jaarverslag aan als 'de examencommissie', tenzij uit de formulering anders blijkt.

In de periode vanaf 1 september 2022 zijn we van start gegaan als Examencommissie HRBS na het samenvoegen van de examenkamers Finance, Management en Commercieel. Het afgelopen jaar zijn de Commerciële opleidingen toegevoegd. We hebben de taken uitgevoerd conform de voorschriften zoals beschreven in WHW 7.12 en 7.13. In deze managementsamenvatting laten we zien wat de voornaamste activiteiten waren in het studiejaar 2022–2023. Hierna een puntsgewijze opsomming:

- Er is een nieuw document ontwikkeld als opvolger van de curriculumscan, het AKE-formulier. (Advies Kwaliteit Examinering). Het document is ingezet bij het advies ten aanzien van het curriculum en de daarbij behorende toetsing.
- De opleidingen van de voormalige Examenkamer Commercieel zijn nu toegevoegd bij de huidige examencommissie. Daarbij is het proces van eenwording tot stand gekomen.
- De toetsborgingscommissies van FinMan en Com zijn samengevoegd. Er is nu 1 voorzitter en 1 vicevoorzitter.
- We hebben een bijdrage geleverd aan de audits van F&C voltijd en BIM-deeltijd plus accreditatie BIM-voltijd en deeltijd.
- We hebben enkele richtlijnen opgesteld voor het werken met ChatGPT in lijn met het hogeschoolbrede beleid.

Vanaf september 2022 is de ongedeelde Examencommissie HRBS van start gegaan. De leden van de Examenkamer Commerce zijn nu toegevoegd aan de Examencommissie HRBS. Bij het vormen van deze commissie hebben we het tijdspad gevolgd, zoals beschreven in de Blauwdruk Examencommissie Hogeschool

¹ De opleidingen BDK, BIM, CE, F&C, HRM in deeltijd vormen tezamen de Career Academy.

² De opleiding BE (voorloper van F&C) is per 31 augustus 2023 uitgefaseerd.

³ De opleidingen FRE en FSM (voorloper van FTA) zijn per 31 augustus 2023 uitgefaseerd.

Rotterdam, d.d. oktober 2022. Vanuit de directie is de wens uitgesproken om per september 2023 een verdere samenwerking met de Exam Board RBS te bewerkstelligen. Voor het komende studiejaar zullen de twee examencommissies nog niet worden samengevoegd, maar een samenwerking zal zeker tot stand komen. De examencommissies zullen dan weer kamers vormen in het RBS-instituut vanaf studiejaar 2023-2024.

Het afgelopen studiejaar zijn er veel mutaties geweest met betrekking tot de bezetting, mede veroorzaakt door (langdurige) ziekte. De procedure ter vervanging van nieuwe leden en vicevoorzitters is zorgvuldig gevolgd. De examencommissie heeft gewerkt met een selectiecommissie en een voordrachtsprocedure. De directie is per vacature en de vervulling daarvan op de hoogte gesteld. Ook is de directie per periode geïnformeerd over het functioneren van de individuele leden en van de commissie in haar geheel. Vanaf februari 2023 hebben we onze wettelijke taken kunnen uitvoeren met een bijna volledige bezetting.

Reflectie op functioneren Examencommissie HRBS in voorbije studiejaar

Zelfstandige oordeelsvorming

De Examencommissie HRBS is het afgelopen studiejaar (en de jaren daarvoor) uitstekend in staat geweest om feiten van meningen te kunnen onderscheiden binnen de wettelijke kaders. Bij de besluitvorming weegt ze alle beschikbare informatie tegen elkaar af om vervolgens tot een logisch en gegrond besluit te komen. Dit geldt tevens voor het geven van adviezen. We hanteren hierbij de wettelijke kaders, aangevuld met ons handboek, het TBV-document (waarin taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd) en de Blauwdruk. Met het oog op de toekomst zijn we gestart met het proces van harmonisatie tussen Examencommissies HRBS en RBS. Voor de komende jaren gebruiken we de Adviesnota Samenvoeging Examencommissies HRBS en RBS als leidraad.

Toetsdeskundigheid

De examencommissie geeft aan dat de toetsdeskundigheid voldoet. Vanzelfsprekend bezitten de leden verschillende expertise, daar waar het gaat om toetsdeskundigheid. Onze commissie bezit expertise op het gebied van online toetsing en specifiek online kennistoetsen, *blended learning*, het afnemen van assessments en flexibel en variabel toetsen. Daarnaast heeft onze commissie ook de expertise in huis om het gehele scala aan toetsen te kunnen screenen op alle niveaus. In het afgelopen studiejaar heeft het gebruik van artificial intelligence (AI) een vlucht genomen. We volgen deze ontwikkelingen op de voet en adviseren de directie met betrekking tot het opstellen van beleid. Tevens hebben we geadviseerd om alle docenten/examinatoren te scholen op het gebied van AI en het gebruik daarvan door docenten en studenten. Alle screeningsformulieren zijn nu eenduidig en worden ook ingezet voor het screenen van toetsen op NLQF-niveaus 5 en 6. Bij de screening wordt de pdca-cyclus gevolgd.

Kennis van onderwijsprogramma en eindkwalificaties

De kennis ten aanzien van het borgen van eindkwalificaties voldoet. De examencommissie heeft haar expertise ingezet om de afstudeerprogramma's van de opleidingen te evalueren conform de criteria van een nieuw ontwikkeld screeningsformulier. Dit formulier is ontwikkeld voor alle afstudeerprogramma's van de HRBS. Het formulier is ontwikkeld in samenspraak met de voorzitter van de toetsborgingscommissie. Het afgelopen studiejaar hebben we dit formulier gehanteerd. Tevens zijn er kalibratiesessies georganiseerd om kennis en inzichten te delen.

Kennisgeving van wetgeving, reglementen, beleid en kwaliteitsprocedures

De examencommissie wil hierbij aangeven dat de kennis voldoet. Alle collega's bezitten de benodigde basiskennis. Het hoeft geen betoog dat de juristen in onze examencommissie meer kennis en kunde bezitten op het gebied van wet- en regelgeving. Voor de expertise op het gebied van beleid en kwaliteitsprocedures verwijzen we naar het gebruik van ons handboek en het TBV-document. Tevens wordt er gewerkt aan een memorandum ten aanzien van regels en richtlijnen met betrekking tot het afnemen van toetsen. Dit document is in concept aanwezig en wordt regelmatig bijgesteld en aangevuld op onze vergaderingen.

Deze managementsamenvatting wil ik dan ook afsluiten met de complimenten voor ons team. Samen maken we het verschil en zorgen we ervoor dat we in control zijn en blijven.

Bertine van Hillo-Visser

Voorzitter Examencommissie HRBS

2. FACILITERING EN DESKUNDIGHEID

2.1 FACILITEITEN

De beschikbare gestelde faciliteiten waren in het studiejaar 2022-2023 als volgt:

Functie	FTE per persoon	FTE Totaal
Voorzitter (1x)	1,00	1,00
Vicevoorzitter (3x)	3 x 0,6	1,80
Lid	8 x 0,4	3,20
Extern lid (1x)	0,125	0,125
		6,125 (= -0,3 onderbezetting)

De examencommissie bestond in studiejaar 2022-2023 uit de volgende personen:

Naam	Functie	Sinds	Inzet	BKE SKE
F.J. (Erik) Berghuis	Lid/Vicevoorzitter	2017	0,6	BKE
W. (Wijantie) Biseswar-Shankar	Lid/Vicevoorzitter	2019	0,6	SKE
J.P.L.M. (Jean-Pierre) Bongaerts	Lid (per 1-12-2023)	2022	0,4	BKE
K. (Klaas) van Brakel	Extern lid	2017	0,125	BKE
M.J.A. (René) Broos	Lid	2018	0,5	BKE
E.M. (Els) Groen	Lid/Vicevoorzitter t/m 31-12-2022	2010	-	-
S. (Samantha) Hendriks	Lid/Vicevoorzitter t/m 31-12-2022	2017	-	BKE
B.E. (Bertine) van Hillo-Visser	Lid/Voorzitter	2007	1,0	SKE
A.J. (Arend) Keemink	Lid	2017	0,4	BKE
J.A.M. (Jan) Lemans	Lid/Vicevoorzitter	2009	0,8	BKE
H.E.A.C. (Harm) Musters	Lid (per 1-1-2023)	2022	0,4	SKE
S. (Shagayegh) Nassiri	Lid	2018	0,6	BKE
R. (Resi) Probst	Lid	2020	0,4	BKE
S.D.N. (Sander) Schenk	Lid	2020	0,3	SKE

S. Hendriks en E. Groen hebben de examencommissie per 1-1-2023 verlaten.

E. Berghuis en J. Lemans zijn per 1-1-2023 de nieuwe vicevoorzitters geworden.

De samenstelling van de toetsborgingscommissie was in het studiejaar 2022-2023 als volgt:

Naam	Aantal fte's 2022-2023	Opleiding/community	Lid sinds (van TC HRBS en voorgangers)
Ben Brandenburg	0,1	CA	2019-2020
René Broos, vicevoorzitter	0,3	CMS	2016-2017
Els van Gameren	0,1	SMM	2018-2019
Guido van Gernerden	0,2	Minoren	2022-2023
Joris van Haagen	0,1	CA	2022-2023
Peter den Hertog	0,3	BIM	2020-2021
Soma de Klerk	0,1	FTA	2021-2022
Robert van der Laan	0,1	MOS	2021-2022
Marcel Menheere	0,2	HRM	2022-2023
Cora Penning-Hol, voorzitter	0,5	FTA	2017-2018
Anjali Raghunath	0,1	ORM	2020-2021
Aemen Salman	0,1	F&C	2019-2020
Maurice Scheepers	0,1	BIM	2022-2023
Sander Schenk	0,1	BKD	2019-2020
Rick Verhagen	0,1	GMS	2022-2023
Aantal fte's	2,5		
Benodigd fte's	3,45		
Tekort	0,95		

De faciliteiten voor de examencommissie zijn voldoende voor het uitvoeren van de wettelijke taken.

De faciliteiten voor de toetsborgingscommissie zijn **onvoldoende** voor het uitvoeren van de wettelijke taken zoals geformuleerd in het mandaat. Er is al jaren sprake van onderbezetting. De problemen zijn meerdere malen met de directie en het management besproken. Vooralsnog is er nog steeds geen oplossing voor de onderbezetting van de toetsborgingscommissie.

2.2 DESKUNDIGHEID

Collectieve scholing

Wat betreft collectieve scholing van de examencommissie hebben alle leden het webinar 'Benoeming examinatoren' bijgewoond, georganiseerd door Hobéon en de Vereniging Hogescholen met als gastspreker Pieter Huisman.

Individuele scholing

Ten aanzien van de individuele scholing zijn de volgende activiteiten ontplooid:

- Erik heeft het Webinar APA7 gevolgd, georganiseerd door de mediatheek, Thema CBE-procedure, georganiseerd door PVE, interne training Brightspace.
- De scholingsactiviteiten van Wijantie zijn: Workshop 'bewerken van HINT-pagina', georganiseerd door Bureau Communicatie, Webinar 'Fraude en Plagiat', themabijeenkomst CBE-procedure, georganiseerd door PVE, en conferentie 'programmatisch toetsen' georganiseerd door de expertisegroep Toetsen en Beoordelen.'
- Sander heeft twee modules aan de Open Universiteit behaald: Cursus 'Inleiding recht: kern van het recht', Open Universiteit, 5 ECTS en Cursus 'Juridisch schrijven', Open Universiteit, 5 ECTS. Tevens heeft Sander een aantal collega's van BDK voorzien van feedback in het kader van BKE.
- De voorzitter heeft de volgende scholingsactiviteiten ontplooid: Scholingsactiviteiten SKE meet up, workshops Landelijk Overleg Finance & Control, workshops georganiseerd door Congres Toetsen en Examineren.
- Cora heeft de conferentie 'programmatisch toetsen, georganiseerd door de Expertisegroep Toetsen en Beoordelen bijgewoond.
- Resi heeft het afgelopen jaar haar premaster Educational Psychology afgerond.
- René heeft het afgelopen jaar de opfriscursus Training Assessment met goed gevolg afgelegd.
- Jan heeft de Webinar 'Fraude en Plagiat' gevolgd.

De ondernomen scholingsactiviteiten sluiten aan bij de scholingsbehoefte van de examencommissie als geheel en die van de individuele leden. Per lid constateren we wel verschillen in het aantal scholingsactiviteiten. Dit is een aandachtspunt.

2.3 VOORUITBLIK

De schaalvergroting voor de examencommissie blijft een punt van aandacht. We kunnen zeker in control zijn en blijven maar dienen wel rekening te houden met de span of control. Het takenpakket zal in de komende jaren telkens worden bijgesteld om de kwaliteitsborging te continueren. Tevens zullen we van start gaan met een haalbaarheidsonderzoek om te bezien of de opleidingen van de voormalige RBS (oude stijl), met onder meer de grote bacheloropleiding International Business, nog toegevoegd kunnen worden aan de examencommissie.

De bezetting van de toetsborgingscommissie blijft een zorgpunt. We zullen hierover in overleg blijven met de directie en het managementteam. De examencommissie ziet dit als zorgpunt, aandachtspunt en een mogelijk risico met het oog op de borging.

3. BORGEN KWALITEIT VAN TENTAMENS

3.1 INRICHTING BORGING KWALITEIT VAN TENTAMENS

Inrichting toetsborgingscommissie

De Toetsborgingscommissie HRBS (hierna: TC HRBS) bestaat vanaf de start van het studiejaar 2022-2023 en is ontstaan door het samenvoegen van de Toetsborgingscommissie FinMan (Finance en Management) en de Toetsborgingscommissie Com (Commerce).

Voor het studiejaar 2022-2023 heeft de examencommissie een mandaat afgegeven aan TC HRBS. Dit mandaat is bij dit verslag opgenomen als bijlage. Gezamenlijk dragen de examencommissie en TC HRBS zorg voor de borging van toetsen voor de volgende opleidingen, community's en teams binnen de HRBS:

ISAT-code	Opleidingsnaam	Varianten ⁴
34406	Accountancy (AC)	Voltijd
34035	Bedrijfskunde (BDK)	Voltijd/deeltijd
39118	Business IT & Management (BIM)	Voltijd/deeltijd
34402	Commerciële Economie (CE)	Deeltijd
34402	Community's Commerciële Economie:	
	Creative Marketing & Sales (CMS)	Voltijd
	Global Marketing & Sales (GMS)	Voltijd
	Marketing of Social Business (MOS)	Voltijd
	SportMarketing & Management (SMM)	Voltijd
35520	Finance & Control (F&C)	Voltijd/deeltijd
35517	Finance Tax and Advice (FTA)	Voltijd
	Differentiatie Banking & Insurance (BAI)	
	Differentiatie Tax, Law & Economics (TLE)	
34609	Human Resource Management (HRM)	Voltijd/deeltijd
35523	Ondernemerschap & Retail Management (ORM)	Voltijd
	Community Entrepreneurship (ENT)	
	Community Managing New Retail (MNR)	
	Team minoren ⁵	

⁴ De opleidingen BDK, BIM, CE, F&C, HRM in deeltijd vormen tezamen de Career Academy.

⁵ Het is het algemene doel van de TC HRBS om in een tijdsbestek van vier jaar de kwaliteit van alle toets(vorm)en te waarborgen, inclusief die van keuzevakken en minoren, conform het mandaat van de examencommissie. Het aanbieden van minoren inclusief de toetsing is vanaf 2021-2022 binnen de HRBS gecentraliseerd. Er is een team Minoren samengesteld, waarbinnen collega's zorgdragen voor de kwaliteit van onderwijs én toetsing. Vanuit dit team is één collega afgevaardigd naar TC HRBS.

De TC HRBS bestond in 2022-2023 uit de volgende leden:

TC HRBS	Functie	BKE- of SKE-gecertificeerd
Ben Brandenburg	Lid, CA	SKE
René Broos	Vicevoorzitter, CMS en lid EC	Bezig met SKE
Els van Gameren	Lid, SMM	Vrijgesteld
Guido van Gernerden	Lid, Team Minoren	Bezig met BKE
Joris van Haagen	Lid, CA	SKE
Peter den Hertog	Lid, BIM	BKE
Soma de Klerk	Lid, FTA	BKE
Robert van der Laan	Lid, MOS	BKE
Marcel Menheere	Lid, HRM	BKE
Cora Penning-Hol	Voorzitter, FTA	SKE
Anjali Raghunath	Lid, ORM	BKE
Aemen Salman	Lid, F&C	BKE
Maurice Scheepers	Lid, BIM	BKE
Sander Schenk	Lid, BDK en lid EC	SKE
Rick Verhagen	Lid, GMS	Bezig met BKE
Nienke Vissers	Tijdelijk lid, SMM	BKE

De toetsborgingscommissie wordt steeds zichtbaarder binnen de opleidingen. TC HRBS is erin geslaagd de binding met examinatoren, en daarmee de zichtbaarheid, te continueren en heeft het voortouw genomen screeningsmiddelen door te ontwikkelen en de PDCA-cyclus bij alle opleidingen nader te introduceren. Daarnaast heeft de volgende stap in de schaalvergroting per september 2022, zijnde de samenvoeging met de Toetsborgingscommissie Commerce, tijd en aandacht gevraagd. In het studiejaar 2023-2024 wordt de volgende stap in de schaalvergroting onderzocht: het vormen van één ongedeelde examencommissie RBS (Rotterdam Business School).

In 2022-2023 heeft de TC HRBS een stap gezet richting het MT HRBS om PDCA-cycli te introduceren betreffende het zorgen voor en het borgen van toetskwaliteit. Dit is een zorg voor ons allemaal.

Het afgelopen studiejaar was wederom een bijzonder jaar waarin van alle collega's veel werd gevraagd. Mede dankzij hun enorme inzet, flexibiliteit en enthousiasme zijn we er in geslaagd toetsen te borgen.

Afgestemde taak- en rolverdeling zorgen en borgen

In het studiejaar 2022-2023 worden het 'zorgen en borgen' gescheiden. Er is sprake van een toetsborgingscommissie die de (wettelijke) borgingstaak van de examencommissie middels een mandaat deelt. In het door de examencommissie verstrekte mandaat wordt de verdeling van de borgingstaak expliciet gemaakt. Gezamenlijk zorgen de examen- en de toetsborgingscommissie voor het borgen van de kwaliteit van toetsen. De toetsborgingscommissie monitort de kwaliteit en onderzoekt achteraf steekproefsgewijs of toetsen voldoen aan de vijf aspecten van toetskwaliteit (constructive alignment, validiteit, betrouwbaarheid, bruikbaarheid en transparantie). Daarnaast controleert de toetsborgingscommissie of de opleiding de PDCA-cyclus rond toetsing goed doorloopt en of het niveau in orde is. Ook wordt de opleiding indien nodig gestimuleerd processen anders in te richten.

In 2022-2023 zijn hele grote stappen gezet in de transitie naar het alleen borgen van toetskwaliteit. De gesprekken met het MT gaan naast het rapporteren van de screeningsresultaten ook over de PDCA-cyclus voor wat betreft het zorgen.

De zorgtaak is belegd bij de opleiding. Dat betekent dat een opleiding zorgt dat de toetskwaliteit op orde is (dat gebeurt vaak door het oprichten van een previewcommissie en/of het vormen van duo's examinatoren). De opleiding is verantwoordelijk voor de kwaliteit en voor de evaluatie van het toetsprogramma en de toetskwaliteit en het doorlopen van de toetscyclus. De opleiding zorgt verder voor een geëxpliciteerd toetsbeleid en een samenhangend toetsprogramma. Tot slot zorgt de opleiding voor een systematisch ontwerp van toetsen en toetsevaluaties op basis van analyse van toetsresultaten en studentevaluaties.

In 2022-2023 is gewerkt aan een nadere uitwerking van twee PDCA-cycli waarin de zorgtaak (PDCA-cyclus Toetskwaliteit Onderwijs) en de borgtaak (PDCA-cyclus Toetskwaliteit Examinering) zijn opgenomen en waarbij de opleiding en de examen- en toetsborgingscommissie samenwerkt aan de zorg voor toetskwaliteit.

Gemandateerde borgtaken

De EC HRBS heeft bij mandaat besloten zich te laten bijstaan in de uitoefening van haar wettelijke taak artikel 7.12b lid 1a WHW door een toetsborgingscommissie zoals bedoeld in artikel 4.1 onder g van het Reglement Examencommissies en Examinatoren.

De examencommissie mandateert TC HRBS de volgende taken uit te voeren:

- Het borgen van de kwaliteit van toetsing. De toetsborgingscommissie betreft alle binnen de opleidingen aanwezige (relevante) documenten inzake toetsing in hun onderzoek.
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren aan de examencommissie over zaken die met de vijf aspecten van toetskwaliteit verband houden. Deze criteria zijn constructive alignment, validiteit, betrouwbaarheid, bruikbaarheid en transparantie (Bron: Basis Kwalificatie Examinering in het hoger beroepsonderwijs, Lia Bijkerk, 2015).

Werkwijze toetsborgingscommissie uitvoering gemandateerde borgtaken:

- De examencommissie vraagt aan de toetsborgingscommissie om een concrete activiteitenplanning waarin uiteengezet wordt hoe de komende periode, zijn het studiejaar 2022-2023 de kwaliteit van het gehele toetsprogramma van de opleidingen c.q. community's gecontroleerd worden. Hierin stelt de toetsborgingscommissie een actueel overzicht op. Met name wordt daarin duidelijk wat wordt uitgevoerd en wat niet met de reden daarvan.
- Dit wordt opgenomen in het document 'Plan van Aanpak Toetsborgingscommissie HRBS 2022-2023', dat aan het begin van het studiejaar wordt voorgelegd aan de examencommissie en het management team van HRBS en tevens met hen wordt besproken. Hierin is een planning opgenomen van de in 2022-2023 te screenen toetsen op (eind)niveau.
- In de planning wordt duidelijk aangegeven welke toetsen op eindniveau zijn en welke niet.
- Verder vraagt de examencommissie aan de toetsborgingscommissie een (jaar)planning op te stellen voor het lopende studiejaar, afgeleid van de examencommissie jaarplanner. Het streven is om het gehele toetsprogramma in samenhang met de (eind)kwalificaties periodiek te controleren. Zie ook hiervoor het document 'Plan van Aanpak Toetsborgingscommissie HRBS 2022-2023'.
- De toetsborgingscommissie controleert de toetskwaliteit en het niveau van toetsen door systematisch toetsen te beoordelen met behulp van vooraf vastgestelde analyse- en rapportage-instrumenten of door haarzelf opgestelde checklist. De TC HRBS maakt gebruik van het door haarzelf ontwikkelde screeningsformulier.
- De examencommissie plant iedere onderwijsperiode een afstemmingsoverleg met de toetsborgingscommissie. De toetsborgingscommissie rapporteert de conclusies n.a.v. de uitgevoerde screeningsactiviteiten. Bij voorkeur worden suggesties ter verbetering toegevoegd. Daarnaast vindt maandelijks een overleg plaats tussen de voorzitters van examen- en toetsborgingscommissie over diverse relevante onderwerpen.
- De examencommissie houdt er toezicht op dat de wettelijke, aan de toetsborgingscommissie gemandateerde borgingstaken, correct en tijdig worden uitgevoerd.
- In geval van problemen rond de uitvoering van de gemandateerde borgingstaken, escaleert de examencommissie richting het opleidingsmanagement en/of de instituutsdirectie.
- Na ieder overleg tussen de examencommissie en toetsborgingscommissie wordt hierover een verslag overgelegd en deze verslagen worden uiterlijk einde studiejaar getotaliseerd in Hoofdstuk 3 van het jaarverslag examencommissie, alsmede opgenomen in de PDCA cyclus.
- De examencommissie is verantwoordelijk voor het informeren van het opleidingsmanagement en zal voornoemd(e) overzichten/jaarverslag gebruiken om het opleidingsmanagement te adviseren (PDCA cyclus).

Toedeling aan een screener vindt in overleg plaats én per studiejaar, waarbij de screener, indien gewenst, wordt gekoppeld aan een opleiding. Daarnaast kan in tweetallen en ten alle tijden tijdens periodieke overleggen van de toetsborgingscommissie worden gekalibreerd. Het aantal per studiejaar aan een screener toe te delen toetsen is onlosmakelijk verbonden aan het door de onderwijsmanager toegewezen uren. Uitgangspunt hierbij is 15 tot 20 toetsen per screener per studiejaar op basis van een detachering van 0,1 fte.

3.2 PLAN- EN CONTROLCYCLUS EC-TC

(Uitvoering) activiteitenplanning 2022-2023 toetsborgingscommissie

De toetsborgingscommissie heeft de door de examencommissie gemandateerde taken (zie paragraaf 3.1) uitgewerkt in een jaarplan. In onderstaande tabel zijn alle in het jaarplan genoemde activiteiten opgenomen en steeds per activiteit wordt de uitvoering weergegeven.

In 2022-2023 geplande activiteit	Uitgevoerd conform jaarplan	Afwijking jaarplan
Maandelijks bijwonen Examenraadsvergadering	Ja	
Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening)	Nee	In verband met werkdruk heeft het overleg niet maandelijks plaatsgevonden, maar wel in september, oktober, december, februari, mei en juli
Wekelijks screening borging (eind)niveau toetsen	Ja	
Input leveren mandaat van EC HRBS aan TC HRBS	Ja	
Maandelijks overleg voorzitters EC en TC HRBS	Ja	
Aanleveren tekst Jaarverslag EC 2021-2022 (H.3 en H.18)	Ja	
Aanleveren en presenteren Plan van Aanpak TC HRBS 2022-2023 aan EC en MT HRBS	Ja	
Kwartaalrapportages OPI tot en met OP4 opstellen en bespreken met EC en MT HRBS	Nee	In overleg met EC en MT HRBS is gekozen voor een rapportage van de screeningsresultaten per semester in plaats van per onderwijsperiode. Redenen hiervoor zijn werkdruk en groot aantal opleidingen.
Kalibratiesessie screeningsformulier	Ja	
Meelezen advies tekst Hogeschoolgids 2023-2024	Ja	
Opstellen overzicht toetsen en planning te screenen toetsen 2023-2024	Ja	
Samengaan TC Commerce en TC FinMan per september 2022 in TC HRBS	Ja	
Betrokken zijn bij advies over samengaan EC/TC HRBS en RBS	Ja	
Faciliteren professionalisering leden TC HRBS	Ja	

Periodieke afstemming tussen examencommissie en toetsborgingscommissie

De voorzitters hebben maandelijks overleg gevoerd over de gemandateerde borgingstaken. Per maand is er een afspraak ingepland en deze zijn ook nagekomen. Vanuit de TC HRBS waren steeds de voorzitter en de vicevoorzitter aanwezig. Reden hiervoor was dat in 2022-2023 de taken waren verdeeld op basis van FinMan opleidingen en CE opleidingen/communities. Indien nodig zijn punten ingebracht in de vergaderingen van de EC. Op basis van deze periodieke overleggen, de aanwezigheid van de voorzitter (toehoorder vergaderingen EC HRBS) en de vicevoorzitter (lid EC HRBS) van de TC HRBS bij de maandelijks vergaderingen van de EC HRBS en de twee semesterrapportages, heeft de EC HRBS zich in 2022-2023 een oordeel kunnen vormen over de tijdige en correcte uitvoering van de gemandateerde borgingstaken.

Extra activiteiten TC HRBS die aan de orde zijn geweest aanvullend op het Jaarplan 2022-2023

Op verzoek uitgevoerde activiteiten door TC HRBS	Afstemming door TC HRBS	Acties door TC HRBS
Bijdrage leveren aan interne (AMC) en externe accreditaties	Met EC en MT	Voorzitter is aanwezig bij audits en accreditaties
Begeleiding BKE-SKE trajecten	Met EC en MT	Feedback geven op dossiers van collega's en afnemen assessments bij andere instituten
Werven nieuwe leden TC c.q. bemensing TC	Met EC en MT	Escalatie richting directie
Meelezen ontwikkelingen onderwijsinnovatie (sem 6 – sem 8) HRBS	Met EC en MT	Feedback geven
Programma Eindsprint (eindniveau)	Met EC en Bureau Studentzaken	Voorzitters EC en TC screenen portfolio's
Samenwerken EC HRBS en RBS	Werkgroep collega's EC en TC HRBS en RBS	Adviesrapport aan directie uitgebracht

Reflectie

In 2022-2023 is de TC HRBS gestart met twee 'kamers'. Door de samenvoeging van de Examencommissies FinMan en Com is ervoor gekozen de samenvoeging van de beide toetsborgingscommissies in fasen te doen. In het eerste semester werd het voorzitterschap gedeeld en vanaf het tweede semester was er sprake van één voorzitter en één vicevoorzitter. Met ingang van 2023-2024 is de samenvoeging op het niveau van de toetsborgingscommissie een feit en is er sprake van het uitvoeren van de werkzaamheden conform uniforme werkwijzen op basis van kalibratie- en evaluatiesessies. Er is in 2022-2023 zeer constructief met elkaar samengewerkt en dat maakt dat er sprake is van een hecht team dat zich verantwoordelijk voelt voor het uitvoeren van het mandaat en het zorgen voor het borgen van de toetskwaliteit voor alle opleidingen/communities binnen de HRBS. Alle TC leden werken met veel plezier aan hun taken en zetten door hun enthousiasme de TC HRBS op een positieve manier op de kaart.

Ook in 2022-2023 is er sprake geweest van onderbemensing van de TC HRBS. Dit is herhaalde malen onder de aandacht gebracht van het MT en de directie. Dit heeft ertoe geleid dat collega's die worden gedetacheerd vanuit de opleidingen voor minimaal 0,2 fte werkzaamheden voor de TC HRBS kunnen verrichten. Dit is nu voor bijna alle leden het geval. Het grote voordeel hiervan is dat in de praktijk een detachering van 0,1 fte helaas verloren ging aan het primaire proces.

Tegelijkertijd moeten we constateren dat het zware financiële weer waarin de HRBS verkeert ertoe heeft geleid dat een aantal collega's de HRBS hebben verlaten of naar andere instituten zijn vertrokken. Ook de TC HRBS heeft van vier collega's afscheid moeten nemen. Gelukkig kunnen we twee nieuwe leden verwelkomen.

Ook voor dit studiejaar geldt dat er minder is gescreend dan gepland. Dat heeft heel veel te maken met het bovenstaande maar helaas ook met de hoge werkdruk van de examinatoren/cursusbeheerders die gewoonweg niet in staat zijn om documenten aan te leveren. Redenen die hiervoor worden aangegeven zijn: onderbezetting bij de opleiding, nieuwe nog onvoldoende ingewerkte collega's, plotseling vertrokken collega's en doorontwikkelingen van cursussen in het kader van curriculumveranderingen. Dit baart ons grote zorgen en is herhaalde malen bij het MT neergelegd.

Communicatie met MT en de examencommissie vindt periodiek plaats op basis van het jaarplan. Inhoudelijk zijn de overleggen zeer constructief. Er wordt meegedacht met de TC HRBS, kritische vragen gesteld en gestreefd naar gezamenlijke oplossingen. Ook op het onderwerp 'onderbemensing' wordt door het MT meegedacht. Zij geven echter wel aan hierin vast te lopen gezien de personele situatie binnen de opleidingen. We blijven de discussie voeren.

Communicatie met de opleidingen verloopt goed, cursusbeheerders pakken de adviezen vanuit de toetsborgingscommissie voortvarend op en geven blijk van kennis van toetskwaliteit en passen de toetscyclus zoals geleerd tijdens het BKE-traject steeds vaker toe. We kijken met een tevreden gevoel en trots terug op 2022-2023. En we kijken met vertrouwen naar het volgende studiejaar.

Kwalitatieve beoordeling uitgevoerde activiteiten toetsborgingscommissie

De toetsborgingscommissie stelt een overzicht op per opleiding/community van de gescreende toetsen. Hierbij werkt de toetsborgingscommissie conform het afgegeven mandaat. De feitelijke bevindingen zijn terug te vinden in de semesterrapportages, waarin ook totaaloverzichten zijn opgenomen (zie ook 3.3). De screenings kunnen worden opgedeeld per opleiding/community op constructieve alignment, validiteit, betrouwbaarheid, bruikbaarheid en transparantie. Per semester heeft de toetsborgingscommissie gerapporteerd aan de examencommissie en aan het management van de opleidingen. Terugkoppeling vindt tevens plaats naar de cursusbeheerder met het oog op de toetskwaliteit.

Het oordeel van de examencommissie HRBS ten aanzien van de uitvoering van de aan de TC HRBS gemandateerde taken in het algemeen en de borging van de toetskwaliteit in het bijzonder is voldoende. De examencommissie geeft het oordeel **voldoet** voor de werkwijze van de Toetsborgingscommissie HRBS en voor de kennis en kunde van haar leden.

Aanbevelingen ter verbetering met betrekking tot borging toetskwaliteit:

- Bezetting van toetsborgingscommissie op orde brengen, in samenspraak met directie en onderwijsmanagers, zodat alles wat gepland is ook daadwerkelijk gescreend kan worden;
- Bijdragen aan een efficiënter screeningsproces (aanlevering toetsendocumenten) door te adviseren over de totstandkoming van een RBS-brede toetsdatabank;
- Blijvend evalueren en kalibreren van het screeningsproces en het gebruikte screeningsformulier.

3.3 BEVINDINGEN BORGING KWALITEIT TENTAMENS

Rapportage bevindingen borging toetskwaliteit

In de volgende tabellen zijn over 2022-2023 de resultaten van de screening opgenomen. De resultaten zijn per opleiding/community weergegeven. Voor de details van deze weergave wordt verwezen naar de respectievelijke semesterrapportages.

Opleiding/ Community	Screening toetsen gepland	Screening toetsen afgerond in		Eindoordeel voldoende (v) of nog niet voldoende (NNV)		Screening toetsen loopt door naar volgend studiejaar/ screening gaat niet door
		Sem 1	Sem 2	V	NNV	
AC	27	7	7	9	5	13
BDK	16	0	13	4	9	3
BIM	35	19	0	6	13	16
CA	36	8	8	2	14	20
CMS	18	10	6	12	4	2
ENT	15	6	6	12	0	3
F&C	34	1	9	5	5	24
FTA	39	4	0	0	4	35

Opleiding/ Community	Screening toetsen gepland	Screening toetsen afgerond in			Eindoordeel voldoende (v) of nog niet voldoende (NNV)	Screening toetsen loopt door naar volgend studiejaar/ screening gaat niet door
GMS	11	6	2	5	3	3
HRM	29	4	13	4	13	12
MNR	7	2	5	6	1	0
Minoren	22	4	0	4	0	18
MOS	6	2	4	4	2	0
SMM	17	3	14	15	2	0

Vanuit de toetsborgingscommissie worden voornamelijk aanbevelingen gedaan ter verbetering van de constructive alignment en validiteit. Transparantie blijkt met name bij toetsen op eindniveau een aandachtspunt.

Samenvatting semesterrapportages

Dit studiejaar is, net als vorig jaar, de planning voor de Toetsborgingscommissie HRBS geheel in aantal toetsen gedaan. Omdat de verwachting was dat het wederom behoorlijk wat inspanning zou kosten om alle gegevens per opleiding c.q. community zo veel mogelijk naar de feitelijke en werkelijke situatie in te vullen, is ervoor gekozen de Hogeschoolgids HRBS 2022-2023 als basis te gebruiken voor de planning. Dit is jammer, omdat we weten dat het aantal toetsen zoals opgenomen in de Hogeschoolgids niet voor de volle 100% overeenkomt met de werkelijkheid. De werkwijze van de toetsborgingscommissie is ten opzichte van vorig studiejaar gewijzigd in die zin dat er achteraf wordt gescreend. 'Zorgen en borgen' wordt vanaf nu uit elkaar gehaald. De borgingstaak mandateert de EC HRBS gedeeltelijk aan de toetsborgingscommissie. Het 'zorgen', waarmee wordt bedoeld het vooraf adviseren over de kwaliteit van toetsing, wordt bij voorkeur via previewcommissies belegd bij de opleidingen.

In semester 1 (onderwijsperiodes 1 en 2) van het studiejaar 2022-2023 is de screening van toetsen uit vorig studiejaar – met name toetsen op eindniveau – zoveel mogelijk afgerond. Ook zijn er in semester 1 toetsen uit OP1 en OP2 opgevraagd en gescreend. Tot slot zijn toetsen van OP3 en OP4 van te voren opgevraagd zodat deze in semester 2 kunnen worden gescreend. In semester 2 (onderwijsperiodes 3 en 4) van het studiejaar 2022-2023 is wederom achteraf gescreend. Er zijn zo veel als mogelijk toetsen uit OP3 en OP4 opgevraagd en gescreend.

Van de geselecteerde toetsen in semester 1 en semester 2, is een aantal niet gescreend omdat geen stukken of niet voldoende stukken (op tijd) zijn aangeleverd c.q. opgevraagd. Daarnaast beslaan sommige cursussen meerdere onderwijsperiodes. Toetsen (niet op eindniveau) die in 2018-2019 zijn gescreend zijn weer opgenomen in de planning over 2022-2023. Ook toetsen die in 2021-2022 opgenomen zijn in de PDCA-cyclus worden in 2022-2023 gescreend. Dit geldt ook voor alle toetsen op eindniveau.

Met betrekking tot het toetsproces en de toetsorganisatie verdienen de volgende punten aandacht:

Onderwerp	Stand van zaken/acries:
De hoge werkdruk van collega's (hieronder vallen zowel leden van de TC HRBS als cursusbeheerders). Die leidt tot het (te) laat of niet aanleveren van toetsen c.q. niet toekomen aan een screening. In beide gevallen loopt het screenen vertraging op. In combinatie met het volgende punt wordt dit steeds urgenter.	Dit blijkt een steeds terugkerend onderwerp. De voorzitter en de vicevoorzitter gaan minimaal twee keer in gesprek met onderwijsmanagers om ervoor te zorgen dat dit punt verbetert in de toekomst. De TC signaleert en het MT acteert. TE koppelt terug aan EC.
Onderwijsperiodes lopen niet voor alle opleidingen gelijk. Dit geldt zowel voor de start van een periode als voor het aantal weken per periode. Dit betekent dat studenten en docenten voor meer dan 50% van de weken die een periode beslaan bezig zijn met toetsing.	Dit is door de TC gesignaleerd en neergelegd bij de opleidingen. EC monitort bij AKE rondes.
Het aantal toetsen loopt voor sommige opleidingen erg hoog op per periode.	Dit is door de TC gesignaleerd en neergelegd bij de opleidingen. MT heeft toegezegd hiermee met komende curriculumontwikkelingen rekening te houden. EC monitort bij AKE-rondes.
Er is overleg gaande tussen de borgingscommissies en de toetsorganisatie over het inrichten van een databank waarin alle toetsen in een veilige omgeving zijn verzameld. In het kader van het kwartiermaken voor het samenvoegen van de EC HRBS en RBS zal dit onderwerp worden meegenomen als voorwaarde.	Dit loopt door in 2023-2024. Voorzitters EC en TC trekken gezamenlijk op. Informatie richting MT loopt via manager bedrijfsvoering.
In 2022-2023 (en ook al het jaar daarvoor) is sprake van onderbezetting van de toetsborgingscommissie van bijna 1 fte. Voor 2023-2024 wordt een onderbezetting verwacht van bijna 1,5 fte. Dit betekent dat in overleg met de examencommissie keuzes zullen worden gemaakt voor wat betreft de taken die de TC HRBS kan doen in 2023-2024 in het kader van het mandaat. Vanuit de EC HRBS zijn al zorgen geuit omtrent de borging door de TC HRBS.	Detacheringen zijn waar mogelijk verhoogd tot standaard 0,2 fte per TC lid. Zowel MT, EC als TC zijn hierbij betrokken. TC en MT acteren en EC monitort. EC stelt leden beschikbaar voor meescreenen op NLQF6 niveau. Dit geldt ook voor MT voor wat betreft toetsen die betrekking hebben op semester 6 (vooral multidisciplinaire stages) en semester 7 (minoren).
Ondanks de onderbezetting binnen TC HRBS is voor de communities van CE en ORM, de opleidingen BIM en HRM vast te stellen dat er sprake is van het behalen van 25% (of meer) van de in totaal te screenen toetsen, zoals vermeldt in de Hogeschoolgids 2022-2023. Hiermee is deels voldaan aan de opdracht vanuit het mandaat. Dit is een groot compliment waard. Dit komt door zowel de gekozen werkwijze bij CE en ORM en de detachering van minimaal 0,2 bij BIM, Career Academy en HRM. De werkwijze van CE en ORM, namelijk een vast moment in de week inroosteren voor het screenen van toetsen wordt met ingang van september 2023 voor de gehele TC HRBS ingevoerd; Voor de andere opleidingen (AC, BDK, F&C, FTA en minoren) geldt een minder rooskleurig verhaal.	Actie ligt geheel bij TC en EC monitort.
Preview	Overleg gehad met onderwijsmanager ORM. Best Practice ORM wordt gedeeld met MT HRBS. Actie ligt bij MT. EC en TC monitoren.

3.4 PLAN- EN CONTROLCYCLUS EC-OM

Onderwerp	Gemaakte afspraken	(Bijsturings)acties
Semesterrapportages TC HRBS	Zie paragraaf 3.3	Zie paragraaf 3.3
Advies Kwaliteit Examinering	Zie paragraaf 4.1	Zie paragraaf 4.1
Protocol Andriessen	Zie paragraaf 4.1	
Bilateraal overleg met directie	Bezetting TC in orde maken Toetsdatabank inrichten	

3.5 VOORUITBLIK

De volgende acties zullen in 2023-2024 worden ondernomen teneinde de toetskwaliteit te verbeteren:

- › Leden van de examencommissie zullen in 2023-2024 op verzoek mee-screenen (met name voor wat betreft het eindniveau);
- › Meer TC leden vanaf 0,2 fte detacheren;
- › Voor wat betreft toetsen die worden aangeboden binnen semesters 6 tot en met 8 (multidisciplinaire innovatieve onderwijsprogramma's) meer toetsdeskundigen inschakelen;
- › AKE aan laten sluiten op bevindingen TC;
- › Inzetten 'Checklist examinatoren' ten behoeve van de monitoring door de EC.

4. BORGING GEREALISEERDE LEERRESULTATEN

4.1 INRICHTING BORGING GEREALISEERDE LEERRESULTATEN

De opleidingen hebben in het opleidingsspecifieke deel van de Onderwijs- en Examenregeling (OER/ Hogeschoolgids) in de curriculumoverzichten gemarkeerd welke onderwijseenheden tezamen het afstudeerprogramma vormen van de opleiding. De eindkwalificaties c.q. de leerresultaten (learning outcomes) in het afstudeerprogramma worden als volgt bepaald per opleiding:

NB: De opleidingen BDK, BIM, CE, F&C, HRM in deeltijd vormen tezamen de Career Academy. Het eindniveau is zowel voor de voltijd als deeltijd eenduidig geformuleerd.

Vanwege de wijziging van het format schrijven we de zaken dit keer iets anders op dan het vorig jaar. Tevens zijn er wijzingen vanwege het uitbreiden van het aantal opleidingen. Echter, we hebben wel de 'lessons learned' meegenomen vanuit het advies van de externe deskundige over het vorig jaarverslag.

Ten behoeve van de borging van de gerealiseerde leerresultaten hebben we de volgende activiteiten uitgevoerd, hieronder terug te vinden in drie kolommen: in kolom 1 staat de activiteit vermeld, in kolom 2 wordt het instrument aangegeven, in kolom 3 staan de verbeteracties onder het kopje 'lessons learned'.

Activiteit	Instrument	Lessons learned
Controle op behaalde studiepunten	Studievoortgangsprogramma Osiris	Controle aangescherpt na kalibratie
Mandateren Toetsborgingscommissie	Mandaat	Mandaat aangepast voor het desbetreffende studiejaar
Informatie ten aanzien van het gerealiseerde eindniveau opvragen bij afstudeercommissies/afstudeercoördinator	Protocol Andriessen (het protocol is hieronder toegevoegd)	Wordt jaarlijks uitgevoerd, nu ook voor de opleidingen en community's van COM
Informatie op grond van AKE (Advies Kwaliteit Examinering)	AKE-document	Na evaluatie is de curriculumscan vervangen door dit nieuwe instrument. Dit instrument is bij alle opleidingen uitgezet
Aanwijzing examinatoren Eindniveau	Excellijst examinatoren met daarin de gestelde voorwaarden	Monitoring vindt systematisch 1 x per maand plaats in de examenraadsvergadering
Screenen van Afstudeerprogramma	Screeningsformulier gerealiseerd eindniveau	Het screeningsformulier is geharmoniseerd en wordt nu ingezet voor alle opleidingen

Project Eindsprint

Voor de borging van Project Eindsprint hanteren we de volgende procedure:

- De eindsprint per individuele student wordt door het Projectteam Eindsprint voorgelegd aan de examencommissie ter accordering (hier is een apart formulier voor ter ondertekening)
- De toetsborgingscommissie en Examencommissie screenen steekproefsgewijs portfolio's van de individuele student. Onze bevindingen worden teruggekoppeld aan de projectleiders en de opleiding.

PROTOCOL VAN ANDRIESSEN**Eindkwalificaties**

1. Weerspiegelen de eindkwalificaties van de opleiding zowel de eisen vanuit het werkveld als de eisen aan het hbo-niveau?
2. Heeft de opleiding het vereiste niveau voor onderzoekend vermogen beschreven in de eindkwalificaties?
3. Toetst de opleiding alle eindkwalificaties in het afstudeerprogramma en, indien het meerdere afstudeeronderdelen betreft, is het duidelijk waar wat wordt getoetst?

Beroepsopdrachten

4. Zijn de beroepsopdrachten die studenten uitvoeren in het afstudeerprogramma geschikt voor het aantonen van de te verwerken eindkwalificaties?
5. Bewaakt de opleiding dat de complexiteit van de beroepsopdrachten voor alle studenten dezelfde is en dat er een vergelijkbare mate van zelfstandigheid van hen verwacht wordt bij de uitvoering hiervan?

Beoordeling

6. Waarborgt de opleiding dat elke examinerator bekwaam is om een onderbouwd oordeel van de prestaties van studenten tot stand te brengen?
7. Bieden de gehanteerde beoordelingsmodellen voldoende garantie op een valide, betrouwbare en transparante beoordeling en zijn ze tegelijkertijd werkbaar voor de examinatoren?
8. Borgt de opleiding een gemeenschappelijke interpretatie van de beoordelingsmodellen door de examinatoren?
9. Is de beoordelingsprocedure voor alle betrokkenen transparant en werkbaar en bevordert deze een zo betrouwbaar mogelijke beoordeling?

Randvoorwaarden

10. Zorgt de opleiding ervoor dat het afstudeerprogramma door alle betrokken binnen de beschikbare tijd en mogelijkheden uitgevoerd kan worden?

Verantwoording en ontwikkeling kwaliteit

11. Geeft de opleiding invulling aan het 'vreemde ogen'- principe om de kwaliteit van het afstudeerprogramma aantoonbaar te bevorderen?
12. Overlegt de opleiding bij een visitatie bewijzen die samen een transparant en representatief beeld geven van het afstudeerprogramma en het gerealiseerde eindniveau van studenten?

Bron: Andriessen, D. (2014). *Beoordelen is Mensenwerk*

4.2 BEVINDINGEN BORGING GEREALISEERDE LEERRESULTATEN

De feedback die we over het vorige jaarverslag mochten ontvangen met betrekking tot hoofdstuk 4 was de volgende: 'Concreet en duidelijk.' De vraag was echter ook of het beknopter kon. We zullen dit proberen in dit hoofdstuk, maar moeten er ook op wijzen dat we een behoorlijk aantal opleidingen erbij hebben gekregen om ons oordeel over te vellen.

Onze bevindingen worden als volgt uiteengezet: samenvatting screening eindwerken/portfolio's, samenvatting bevindingen Advies Kwaliteit Examinering (AKE) en een afsluitende tabel waarin onze bevindingen en aandachtspunten per opleiding per onderdeel staan vermeld.

4.2.1 Samenvatting screening eindwerken/portfolio's

Alle leden van de examencommissie inclusief het externe lid zijn ingezet om per opleiding dan wel community van minimaal tien studenten de beoordeling van het individuele afstudeerprogramma te screenen. De opleiding Commerciële Economie bestaat uit vier verschillende community's. Dit betekent concreet dat met 8 opleidingen van 117 studenten een screening is uitgevoerd. De keuze van de studenten is zoveel mogelijk willekeurig waarbij wel rekening gehouden is met het feit dat uit de maanden waarin de meeste afstudeerzittingen plaatsvinden ook de meeste studenten «getrokken» worden. Verder is ervoor

gezorgd dat er een goede spreiding is over de betrokken examinatoren en de gegeven cijfers.

Voordat hieronder gekeken wordt naar een oordeel per opleiding, kan in zijn algemeenheid gesteld worden dat de Examencommissie tevreden is over de kwaliteit van de beoordelingen. Examinatoren maken goed gebruik van de beoordelingsformulieren, de beoordeling komt op een heldere en transparante wijze tot stand. Hoewel de meeste examinatoren de beoordeling ook uitvoerig onderbouwen, is hier nog wel ruimte voor verbetering. Het is belangrijk voor een student om te weten wat hij had moeten doen om een hogere score te verkrijgen. Het belangrijkste verbeterpunt is de zorgvuldige administratieve verwerking in Praktijklink waar alle documenten worden opgeslagen. Voor details wordt hier verwezen naar de bevindingen per opleiding.

ACCOUNTANCY

De opleiding Accountancy gebruikt een helder beoordelingsformulier waarop wordt aangegeven hoe de student presteert op de vier hoofdpunten professioneel handelen, oordeelsvorming, communicatie en adviesvaardigheden. Over het algemeen wordt de beoordeling van deze vier hoofdpunten goed onderbouwd. Elk onderdeel bestaat uit een aantal subonderdelen die met behulp van een groot aantal rubrics op een meer verfijnd niveau kunnen worden ingevuld. Deze verfijning wordt niet door elke examinerator zo gedetailleerd gedaan als gewenst.

In de steekproef van 10 afstudeerwerken was er één beoordelingsformulier dat er negatief uitsprong. Van de drie beoordelingsformulieren ontbraken er twee en dat was niet erg zorgvuldig ingevuld.

Bij de beoordeling zijn drie personen betrokken. De afstudeerbegeleider geeft evenals de bedrijfsbegeleider een advies en de examinerator, die niet bij de totstandkoming van het afstudeerwerk betrokken is, bepaalt uiteindelijk het cijfer. Hiermee wordt gewaarborgd dat met een onafhankelijke blik een oordeel tot stand komt.

De drie betrokkenen moeten alle drie een beoordelingsformulier ondertekenen. Over het algemeen gebeurt dit zorgvuldig. In een enkel geval ontbreekt een handtekening maar kan uit het feit dat de desbetreffende persoon zelf het formulier in Praktijklink heeft geüpload, worden afgeleid dat de beoordeling daadwerkelijk correct heeft plaatsgevonden.

Naast beoordelingsformulieren maakt de opleiding Accountancy ook gebruik van een cijferformulier. Hierop worden voor vier hoofdpunten van de beoordeling van de drie betrokken beoordelaars de cijfers vermeld. Dit geeft een snel inzicht in hoeverre de cijfers van de adviseurs afwijken van die van de examinerator. Opmerkelijk is overigens dat de rubrieken die op het cijferformulier vermeld worden enigszins afwijken van het beoordelingsformulier. Op het cijferformulier wordt gesproken over Lerend en Reflecterend en komt het begrip Adviesvaardigheden niet terug. Het is aan te bevelen de beide formulieren met elkaar in overeenstemming te brengen.

BEDRIJFSKUNDE

De Examencommissie heeft 10 eindwerken geselecteerd van studenten die in het studiejaar 2022-2023 geslaagd zijn verklaard. Van acht studenten was het beoordelingsdossier in Praktijklink volledig aanwezig. Van twee andere studenten ontbrak dit, waardoor er geen screening kon worden uitgevoerd. Het vervolg van de bevindingen is derhalve gebaseerd op acht screenings. In vijf gevallen zijn van beide examinatoren handtekeningen of parafen aanwezig op de beoordelingsformulieren. In drie gevallen ontbraken deze geheel of deels. Bij één student waren voor hetzelfde subonderdeel twee verschillende cijfers vermeld op verschillende plaatsen in het beoordelingsformulier. Hierdoor was de bepaling van het eindcijfer niet geheel duidelijk. Bij dezelfde student was een verkeerde bedrijfsnaam vermeld op het beoordelingsformulier. De volledigheid van de dossier, het ondertekenen van de formulieren en de controle op de cijferberekening zijn dus belangrijke aandachtspunten.

De constructieve alignment is lastig te beoordelen zonder de les/-begeleidingsactiviteiten precies te kennen, maar we zien geen reden om hieraan te twifelen. De validiteit van de afstudeercursus is in orde.

Op de diverse aspecten van toetskwaliteit, zoals validiteit, betrouwbaarheid, bruikbaarheid en transparantie is het oordeel van de screenings in zeven gevallen voldoende. In één geval was er twijfel over de transparantie van de beoordeling richting de student, omdat in de gebruikte rubric geen markering van het oordeel per beoordelingscriterium was gegeven.

BUSINESS IT & MANAGEMENT

De examencommissie heeft 10 eindwerken geselecteerd van studenten die in het studiejaar 2022-2023 geslaagd zijn verklaard. In de helft van de gevallen was het beoordelingsdossier volledig aanwezig in Praktijklink (zeven beoordelingsformulieren in een zip-bestand). In de andere helft van de gevallen ontbraken beoordelingsformulieren in het dossier of waren wel formulieren van de eerste kans aanwezig, maar niet van de herkansing. In drie gevallen zijn van beide examinatoren handtekeningen of parafen aanwezig op de beoordelingsformulieren. In zeven gevallen ontbraken deze geheel of deels. Noch in de cursusbeschrijving afstuderen, noch in het beoordelingsformulier zelf staat dat het cijfer op een geheel moet worden afgerond. Toch is dit wel wat consequent is gebeurd, bijvoorbeeld van 6,52 naar 7,0. Belangrijke aandachtspunten zijn dus de volledigheid van de dossiers in Praktijklink, het ondertekenen van de formulieren en het duidelijk in de richtlijnen voor het invullen van de beoordelingsformulieren aangeven of er afgerond dient te worden.

De constructive alignment is lastig te beoordelen zonder de les/-begeleidingsactiviteiten precies te kennen, maar we zien geen reden om hieraan te twijfelen. De validiteit van de afstudeercursus is in orde.

De bekeken beoordelingsformulieren boden in voldoende mate garantie op een transparante beoordeling. Dat wil zeggen dat het voor de studenten duidelijk is gemaakt hoe het cijfer tot stand is gekomen en dat de beoordelingen voldoende zijn beargumenteerd.

Uit een toelichting op de berekening van het eindcijfer blijkt dat de beoordeling ZG (zeer goed) op een beoordelingscriterium meetelt als het cijfer 9. De examencommissie vraagt zich af of dit erop duidt dat het cijfer 10 is uitgesloten bij het afstuderen van BIM.

Naast de tien screenings van studenten die de reguliere route hebben doorlopen, zijn ook twee screenings uitgevoerd van studenten die het zogenaamde Eindsprint-afstuderen hebben gedaan. Deze studenten hebben met extra begeleiding een maatwerktraject doorlopen. Voor alle categorieën geldt dat zij aan dezelfde eisen moeten voldoen als het reguliere traject. De screenings in het kader van Eindsprint waren in orde.

COMMERCIEËLE ECONOMIE (MET DE COMMUNITY'S CMS, GMS, SMM EN MOS) EN ONDERNEMER-SCHAP EN RETAILMANAGEMENT (MET DE COMMUNITY ENT)

Van de in totaal vijf community's zijn 53 beoordelingen van individuele afstudeerprogramma's onderworpen aan screening. In zijn algemeenheid kan voor deze community's gesteld worden dat de Examencommissie tevreden is over het efficiënte en tijdige aanleveren van de afstudeerdossiers door de afstudeercoördinatoren en de hoge kwaliteit van de beoordelingen die door de examinatoren zijn uitgevoerd. Examinatoren maken over het algemeen nauwkeurig gebruik van de beoordelingsformulieren waardoor de beoordelingen helder en transparant zijn en de totstandkoming van het cijfer navolgbaar is.

In de beoordelingsformulieren wordt uiteengezet welke belangrijke aspecten uit het portfolio van de studenten blijken, welke vragen vóór het assessment bij de examinatoren opkomen, of deze vragen in het assessment worden beantwoord, en welke factoren doorslaggevend zijn voor het cijfer. Soms blijkt uit het beoordelingsformulier dat de examinatoren veel vragen hebben vóór het assessment, maar wordt niet bij alle vragen duidelijk op welke wijze deze beantwoord zijn tijdens het assessment. Geüploade audio-opnames van het assessment bieden dan uitkomst.

Een belangrijk aandachtspunt is het vier-ogen principe. De Examencommissie heeft de indruk dat er wordt voldaan aan dit principe, maar dit kan niet altijd geverifieerd worden. De beoordelingsformulieren zijn sporadisch voorzien van een handtekening van beide examinatoren. Het beoordelingsformulier biedt hier bij alle vijf community's ook geen ruimte voor. Dit is uiteraard ongewenst. De namen van beide examinatoren zijn wel altijd vermeld. Het is voldoende duidelijk dat de examinatoren eerst zelfstandig tot een oordeel zijn gekomen en pas na discussie/kalibratie een definitieve beoordeling per onderdeel hebben bepaald. Ook de audio-opnames versterken de indruk dat er wordt voldaan aan het vier-ogen principe, maar helaas worden deze niet altijd aangeleverd. Idealiter staan op het voorblad van het beoordelingsformulier naast de namen ook de handtekeningen van de examinatoren.

FINANCE & CONTROL

De opleiding Finance & Control is bezig met de overgang van het afstuderen met een afstudeerprogramma waarin de afstudeeropdracht (scriptie) een centrale rol speelde naar het afstuderen nieuwe stijl waarbij sprake is van een portfolio. Over dit portfolio vindt een assessment plaats. In de steekproef van 11 studenten van deze opleiding is een mix terechtgekomen van het traditionele afstuderen en het afstuderen nieuwe stijl. Daarnaast zijn er ook studenten die het zogenaamde Eindsprint-afstuderen doen. Dit zijn studenten die langer over hun studie gedaan hebben en met extra begeleiding een maatwerktraject hebben doorlopen.

Voor alle categorieën geldt dat zij aan dezelfde eisen moeten voldoen. Zowel bij de traditionele scriptie als bij het portfolioassessment wordt de student getoetst op de beroepsvormende aspecten professioneel vakmanschap, onderzoekend vermogen en verantwoord handelen. De zeven vakinhoudelijk leeruitkomsten worden elders in het afstudeerprogramma op niveau 6 getoetst.

De beoordelingsformulieren volgen de drie beroepsvormende aspecten waarbij sprake is van een uitsplitsing in verschillende beoordelingscriteria per beroepsvormend aspect. Dit formulier is goed bruikbaar. Er zijn echter twee aandachtspunten. Het formulier is zeer gedetailleerd en behoudt uitsluitend zijn waarde als het ook gedetailleerd en onderbouwd wordt ingevuld. Dit was niet altijd het geval. Verder is het een elektronisch formulier en is er op dit moment nog geen goede oplossing voor het ondertekenen van het formulier. Daarnaast is op het formulier geen ruimte beschikbaar om de naam van de beoordelaar in te vullen. Hoewel dit voor een deel ondervangen wordt door het feit dat door de upload in Praktijklink te zien is van wie het formulier stamt, is het naar ons oordeel gewenst dat dit ook op het formulier zelf zichtbaar is.

Positief bij het afstuderen nieuwe stijl met een portfolioassessment is dat er sprake is van een extern gecommiteerde. Dit betekent concreet dat het eindoordeel tot stand komt door de beoordeling van de assessor van de opleiding en de extern gecommiteerde en dat er daarnaast twee advies-beoordelingen zijn van de afstudeerbegeleider en de bedrijfsbegeleider. Tot nu toe werd bij het traditionele afstuderen naast de twee advies-beoordelingen het cijfer bepaald door één examinerator. Dit is een duidelijke verbetering en de juiste toepassing van het vier-ogenprincipe.

Tot slot is het een compliment waard dat elke student aan zijn portfolio een matrix moet toevoegen waarin de examinerator precies kan aflezen met welk bewijsstuk uit het portfolio hij of zij een bepaalde competentie van de beroepsvormende aspecten aan wil tonen.

FINANCE, TAX AND ADVICE

Bij de beoordeling van de afstudeerder wordt bij de opleiding FTA gebruik gemaakt van een formulier, dat wordt ingevuld door de afstudeerbegeleider en de examinerator. In de meeste gevallen wordt dit zorgvuldig gedaan maar in de steekproef van 11 studenten is het in een enkel geval voorgekomen dat een van de betrokkenen het formulier niet heeft ondertekend. Als degene die wel ondertekend heeft het formulier uploadt, is de authenticiteit van de andere beoordelaar niet meer te garanderen omdat immers zowel de handtekening als de eigen upload van het formulier ontbreekt. Daarnaast vult de bedrijfsbegeleider separaat een formulier in. Naar het oordeel van de Examencommissie verdient het aanbeveling om zowel de examinerator als de afstudeerbegeleider beiden een eigen formulier te laten invullen.

De student wordt beoordeeld op zes verschillende competenties, namelijk informeren en adviseren, beoordelen, verwerken, signaleren van en inspelen op ontwikkelingen in de omgeving, organiseren en verbeteren van werkprocessen en ontwikkelen professionele identiteit. Elke competentie wordt weer uitgesplitst in verschillende indicatoren. Van deze indicatoren wordt vervolgens nog bepaald of de taken die de student heeft uitgevoerd een hoge of lage mate van complexiteit hadden en of ze een hoge of lage mate van zelfstandigheid vereisten (ZelCom-model). Hiermee wordt recht gedaan aan het feit dat de bedrijven waar de studenten afstuderen verschillen.

De over het algemeen goed ingevulde formulieren met een goede onderbouwing geven veel nuttige informatie. Dit draagt bij aan de borging van de toetsing. Een punt van aandacht bij het ZelCom-model is dat het alleen zin heeft als het zorgvuldig wordt toegepast. Als er niet zowel sprake van een hoge complexiteit en een hoge mate van zelfstandigheid, dan heeft dat gevolgen voor het cijfer. Dat was niet in alle gevallen zo doorgevoerd.

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

De examencommissie heeft 12 eindwerken geselecteerd van studenten die in het studiejaar 2022-2023 geslaagd zijn verklaard.

In twee gevallen ontbraken een of beide beoordelingsformulieren. Om deze reden zijn twee extra eindwerken geselecteerd om toch aan een totaal van tien eindwerken te komen waarvan het volledige beoordelingsdossier kon worden gescreend. Alle beschikbare beoordelingsformulieren in Praktijklink waren voorzien van handtekeningen of parafen van beide examinatoren. In twee gevallen is het eindgesprek/assessment mede beoordeeld door een niet door de examencommissie benoemde examinerator. In beide gevallen was de eerste examinerator wel benoemd. Bij twee beoordelingen is bij de cijferbepaling verkeerd afgerond in het nadeel van de student. In een ander geval is juist in het voordeel van de student afgerond. Aandachtspunten zijn dus de volledigheid van de dossiers in Praktijklink, het inzetten van uitsluitend als examinerator eindniveau benoemde examinatoren en een zorgvuldige becijfering van het resultaat.

De constructive alignment is lastig te beoordelen zonder de les/-begeleidingsactiviteiten precies te kennen, maar we zien geen aanleiding om hieraan te twijfelen. De validiteit van de afstudeercursus is in orde.

De opleiding hanteert duidelijke beoordelingsformulieren die goed zichtbaar maken welke doelen getoetst worden en hoe de examinatoren tot hun oordeel zijn gekomen. Het beoordelingsformulier geeft aan dat voor het oordeel 'goed' bij een beoordelingscriterium het cijfer 8 of 9 gegeven kan worden. De examencommissie vraagt zich af of dit erop duidt dat het cijfer 10 is uitgesloten bij het afstuderen van HRM. In de afstudeerhandleiding en het beoordelingsformulier staat niet duidelijk vermeld hoe (deel) cijfers moeten worden afgerond. Is dit op helen, halven of decimalen?

Verder is de Examencommissie opgevallen dat de algemene informatie over het afstuderen op Praktijklink niet actueel is.

CAREER ACADEMY

Voor de Career Academy zijn 4 cursussen van elk 30 studiepunten op eindniveau gescreend door de toetsborgingscommissie: Artificial Intelligence (AI), Business Insight (BI), Digitale Transformatie (DT) en Grip op besluitvorming (GR). De examencommissie heeft individuele portfolio's beoordeeld voor deze vier cursussen. Tevens zijn er waarnemingen ter plaatse uitgevoerd door leden van de examencommissie.

De toetsborgingscommissie constateerde hierbij onvoldoendes op het gebied van transparantie en constructive alignment. Door de waarnemingen ter plaatse hebben we kunnen constateren dat er wel degelijk een voldoende bewijs is voor transparantie en constructive alignment. Op het gebied van dossiervorming scoort de Career Academy echter onvoldoende, zeker als het gaat om het traceren van de handtekening van beide examinatoren.

PROJECT EINDSPRINT

In het studiejaar hebben wij acht portfolio's Eindsprint gescreend. Drie portfolio's van F&C-studenten (twee studenten zijn al in 2021-2022 gediplomeerd; de screening heeft in september 2022 plaatsgevonden), drie portfolio's van FTA-studenten en twee BIM-studenten. Na het screenen kunnen we vaststellen dat het eindniveau geborgd kan worden. De aanbevelingen zijn direct door de opleidingen opgevolgd. De belangrijkste aanbeveling was daarbij het inzichtelijk maken van twee examinatoren. Tevens hebben we benadrukt dat de beoordelingssystematiek per opleiding hetzelfde is als bij de reguliere afstudeertrajecten.

4.2.2 Samenvatting bevindingen Advies Kwaliteit Examinering (AKE)

In het voorjaar van 2023 heeft de examencommissie bij de opleidingen en communities van de HRBS diverse basisdocumenten opgevraagd die gerelateerd zijn aan de kwaliteit van examinering. De blik is hierbij op de toekomst gericht, meer specifiek het komende studiejaar 2023-2024. Per opleiding/community hebben twee examencommissieleden de documenten bekeken en met behulp van een screeningsformulier op diverse aspecten beoordeeld. Complimenten, aandachtspunten, risico's en adviezen die hieruit zijn voortgekomen zijn besproken met de manager van de opleiding/community.

ALGEMENE ADVIEZEN

De ontwikkelingen op het gebied van artificiële intelligentie (AI) gaan snel. Bij de summatieve toetsing kan dit risico's met zich meebrengen, vooral wanneer het om schriftelijke opdrachten gaat. De examencommissie adviseert de opleidingen en communities daarom om summatieve toetsen zo te ontwerpen dat op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld dat het door studenten gemaakte werk eigen is en een juist en eerlijk oordeel over de verworven kennis, inzicht en vaardigheden mogelijk maakt. Het op Hint gepubliceerde stroomschema 'ChatGPT en toetsing' kan hierbij als leidraad gebruikt worden.

Overigens dient er wat de examencommissie betreft beleid gemaakt te worden ten aanzien van AI. Regels die hieruit voortvloeien moeten dan ook worden opgenomen in de hogeschoolgids. Verder is het van belang om docenten hierin te scholen en te begeleiden.

De examencommissie adviseert verder om in de curriculumschema's in de hogeschoolgids op te nemen bij welke Osiris-examenprogramma's deze horen. Op deze wijze wordt de relatie tussen beide zichtbaarder gemaakt, wat studenten en docenten kan helpen om de juiste informatie te vinden.

ACCOUNTANCY

De onderwijsvisie is concreet uiteengezet, evenals de visie op toetsing. De gewenste competenties van docenten waren niet direct af te leiden uit de ingeleverde stukken. De afstudeerhandleiding heeft aandacht: deze zou concreter uiteengezet mogen worden. Bijvoorbeeld aangevuld met een overzichtelijke planning en concreet uitgewerkte beoordelingsformulieren. Over het algemeen zijn de bekeken aspecten helder en volledig uiteengezet.

BEDRIJFSKUNDE

Op hoofdlijnen in orde, aandachtspunten zijn het nog ontbreken van een toetsplan en een uitwerking van de body of knowledge. Ten aanzien van het keuzeonderwijs negeert de opleiding artikel 5.1 van de hogeschoolgids door in het eerste jaar geen keuzevakken aan te bieden, maar de keuze aan studenten te laten in semester 6 en 8.

BUSINESS IT & MANAGEMENT

In het toetsplan worden wel de toetsvormen benoemd, maar niet de beoogde doelen en het niveau per cursus/toets. Dit heeft aandacht. De afstudeerhandleiding was ten tijde van de screening nog niet gereed. In het gesprek dat gevoerd is met de opleiding is het afstuderen wel toegelicht. De overige onderwijsgerelateerde documenten er prima uit.

COMMERCIELE ECONOMIE – COMMUNITY CMS

Na enige tijd alle opgevraagde documenten mogen ontvangen. De documenten geven een duidelijk en positief beeld. Een aangepaste visie en leerlijn komt wellicht CE-MOS samengaat met CE-CMS. Algemene opmerking: in Toetsplan paragraaf 4.2 staat: «Binnen de HR is iedereen die is aangesteld als docent bevoegd om toetsen te ontwikkelen, af te nemen en te beoordelen.». Dit is incorrect, uitsluitend door de bevoegde examencommissie aangewezen examinatoren mogen toetsen afnemen en beoordelen.

COMMERCIELE ECONOMIE – COMMUNITY GMS

Overall gezien zit er lijn in de visie en beleid ten aanzien van (de kwaliteit van) onderwijs van de community GMS. De verwijzingen in algemene CE-documenten naar communityspecifieke documenten kloppen weliswaar nog niet overal en enkele documenten zijn later ontvangen, maar dit doet geen afbreuk aan de positieve indruk die de examencommissie heeft van CE-GMS. In het gesprek met de community is o.a. het voornemen besproken om een communityspecifieke BOKS te ontwikkelen. Het ChatGPT-proof maken van schriftelijke opdrachten is een aandachtspunt bij het ontwerp van summatieve toetsen.

COMMERCIELE ECONOMIE – COMMUNITY MOS

Na herhaaldelijk opvragen van documenten uiteindelijk toch alle benodigde zaken in orde ontvangen. Her en der zijn tussendoor ook nog wijzigingen aangebracht. Na het zien van alle documenten is het beeld duidelijk voor de examencommissie. Tijdens het gesprek is de visie van CE-MOS duidelijk naar voren gekomen mede bekrachtigd door de visie en profilering op papier. Een aangepaste visie en leerlijn valt te verwachten als CE-MOS samengaat met CE-CMS.

COMMERCIELE ECONOMIE – COMMUNITY SMM

De conversietabel wordt aangekondigd in de hogeschoolgids, maar de tabel zelf ontbreekt. Algemene CE-documenten zijn helder. Curriculumschema's in hogeschoolgids zijn volledig. Voor de community SMM was geen beoordeling mogelijk van het toetsplan, afstudeerhandleiding, stagehandleiding, keuzeonderwijs en de voorgenomen wijzingen t.o.v. het huidige studiejaar, omdat hiervoor geen documenten zijn ontvangen.

FINANCE & CONTROL

De opleiding heeft ambitieuze doelen voor de komende jaren en is hier hard voor aan het werk. Ook op het gebied van minoren en onderwijsinnovaties is de opleiding betrokken, maar dit staat niet/nauwelijks beschreven in de documentatie. Op de overige beoordelingsaspecten scoort de opleiding goed. Er wordt continu nagedacht over de constructive alignment en zaken worden helder beschreven voor studenten en docenten. Uit de combisheet blijkt dat de opleiding een nieuwe vorm van afstuderen gaat hanteren waarbij er in jaar 3 en 4 getoetst zal worden middels een portfolio-assessment. Als er twijfel is over het portfolio dan komen studenten op gesprek. Het advies vanuit de examencommissie is om elke toets af te sluiten met een assessment, zodat het schriftelijk ingeleverde ook mondeling toelicht kan worden. De opleiding neemt dit advies mee in de ontwikkeling.

FINANCE, TAX AND ADVICE

Over het algemeen klopt alles en is het netjes uitgewerkt. Aandacht behoeven het competentieprofiel van de docenten en de afstudeerhandleiding. Deze laatste is nog onder constructie. Advies zou zijn om ook specifiek te zijn over de vorm van keuzevakken, de minor en het honoursprogramma. Wat dit precies inhoudt komt niet aan bod in de toegezonden documenten, in het gesprek is het een en ander wel toegelicht.

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

Uit de documenten blijkt dat er veel veranderingen aankomen. Een aantal zaken is nog under construction, waardoor voor ons nog niet alles helemaal helder is. Duidelijk is in ieder geval dat de adviezen over noodzakelijke veranderingen sinds de laatste accreditatie ter harte zijn genomen. Dit geldt ook voor het meegaan met maatschappelijke trends en veranderingen in het vakgebied. Tijdens de bespreking hebben we aangegeven dat het spannend wordt volgend jaar of zonder kennistoetsen het niveau voldoende geborgd wordt. Men erkent dit binnen de opleiding maar wil het proberen en eventueel achteraf aanpassen indien noodzakelijk.

ONDERNEMERSCHAP & RETAIL MANAGEMENT

Volledig en goed gedocumenteerd. Tevreden over de kwaliteit en inhoud van de documenten. Kleine verbeterpunten: consistentie aanbrengen in verschillende documenten, actualisatie van opleidingsprofiel (juni 2020) en beroepsprofiel (nov. 2018) is gewenst c.q. noodzakelijk. Daarnaast de onderdelen, die ontbreken, alsnog toevoegen (bijdrage project Eindsprint, gewenste competenties docenten) en andere onderdelen wellicht in een apart document plaatsen t.a.v. overzichtelijkheid (minoren, bijdrage aan semester 6 en 8). Uit het gesprek is gebleken dat de opleiding ondersteuning gaat krijgen van een extern bedrijf in het kader van verdere profilering/professionalisering (van documenten).

4.2.3 Tabel bevindingen per opleiding

De tabel op de volgende pagina vat op basis van zes aspecten de bevindingen van de examencommissie over de borging van de gerealiseerde leerresultaten per opleiding samen. De beoordeelde aspecten worden hieronder eerst toegelicht.

Aspect (kolom)	Toelichting
Aanmeldingen	Van de studenten die zich aanmelden voor de examenraadsvergadering wordt steekproefsgewijs gecontroleerd of de zogenoemde vergaderlijsten uit Osiris juist zijn en de studenten daadwerkelijk aan alle eisen voldoen om geslaagd verklaard te kunnen worden. De wijze waarop de examencommissieleden de check uitvoeren is gekalibreerd.
Examinatoren	De beoordeling van toetsen op eindniveau mag uitsluitend gebeuren door examinatoren die door de examencommissie zijn benoemd als 'examinator eindniveau'. Assessments op eindniveau dienen door ten minste twee examinatoren eindniveau te worden afgenomen.
Zelfevaluatie	De afstudeercoördinatoren van de opleidingen schrijven een zelfevaluatie op basis van het Protocol Andriessen. Hierin verantwoorden zij door het beantwoorden van diverse vragen het afstuderen van hun opleiding en brengen zij verbetermogelijkheden in kaart.
Screenings TC	De toetsborgingscommissie (TC) screent jaarlijks alle toetsen op eindniveau. De TC kijkt hierbij naar de toetsen zelf en niet naar de door de studenten zelf gemaakte werken.
Dossiervorming	De examencommissie screent steekproefsgewijs ten minste van 10 studenten per opleiding de gemaakte eindwerken. In onderdeel A van het hiervoor gehanteerde screeningsformulier wordt beoordeeld of de dossiers volledig en juist zijn.
Kwaliteitscriteria	De examencommissie screent steekproefsgewijs ten minste van 10 studenten per opleiding de gemaakte eindwerken. In onderdeel B van het hiervoor gehanteerde screeningsformulier worden onder andere de aspecten validiteit, vier-ogenprincipe, cohortvergelijkbaarheid en transparantie van de beoordeling beoordeeld.
Oordeel	De diverse aspecten hebben het oordeel 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet nog niet' gekregen. De oordelen per aspect zijn uiteindelijk samengevat in een oordeel 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'. Eventuele voorwaarden blijken uit de uitgebrachte adviezen in paragraaf 4.3.

Bevindingen borging gerealiseerde leerresultaten per opleiding

Opleiding	Aanmeldingen	Examinatoren	Zelfevaluatie	Screenings TC (gekalibreerd)	Dossiervorming (gekalibreerd)	Kwaliteitscriteria (gekalibreerd)	Oordeel
AC	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet nog niet	Voldoet ten dele	Voldoet ten dele	Positief onder voorwaarden
BDK	Voldoet	Voldoet	Voldoet ten dele	Geen oordeel ⁶	Voldoet ten dele	Voldoet	Positief onder voorwaarden
BIM	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet nog niet	Voldoet nog niet	Voldoet	Positief onder voorwaarden
CE	Voldoet	Voldoet	Voldoet ten dele	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Positief
F&C	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Positief
FTA	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet nog niet ⁷	Voldoet	Voldoet ten dele	Positief onder voorwaarden
HRM	Voldoet	Voldoet	Voldoet ten dele	Voldoet nog niet	Voldoet nog niet	Voldoet ten dele	Positief onder voorwaarden
ORM	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Positief
Career Academy	Voldoet	Voldoet	N.v.t.	Voldoet	Voldoet nog niet	Voldoet ten dele	Positief onder voorwaarden

N.B. Adviezen naar aanleiding van deze tabel zijn gegeven in paragraaf 4.3.

4.3 UITGEBRACHTE ADVIEZEN EN OPVOLGING

De examencommissie heeft aan het opleidingsmanagement de navolgende adviezen gegeven. Dit is gedaan via direct contact met de opleiding, de rapportages van de toetsborgingscommissie, inclusief mondelinge toelichting hierop, en via het periodieke overleg met de directie.

De opvolging van eerder gegeven adviezen wordt in dezelfde overlegstructuren besproken, alsmede gemonitord via de scan 'Advies Kwaliteit Examinering' (AKE, voorheen curriculumscan) halverwege het nieuwe studiejaar.

ACCOUNTANCY

Gegeven adviezen:

- › Werk met rubrics waarbij wordt aangegeven welke prestatie-indicatoren bijdragen aan het beoordelen op het niveau van onbekwaam, bekwaam, ruim bekwaam en zeer bekwaam (advies toetsborgingscommissie).
- › Breng de rubrieken op het cijferformulier in overeenstemming met die op het beoordelingsformulier.
- › Draag er zorg voor dat van alle studenten het afstudeerdossier volledig en juist is.

Opvolging (eerdere) adviezen:

- › Conceptteksten voor de Hogeschoolgids 2022-2023 zijn aangepast op basis van de uitgevoerde curriculumscan.

⁶ Er kon geen oordeel worden gegeven omdat de screening nog bezig is.

⁷ Geldt zowel voor variant BAI als variant TLE.

BEDRIJFSKUNDE

Gegeven adviezen:

- › Vereiste niveau voor onderzoekend vermogen explicieter maken in kwalificaties voor het afstuderen (advies toetsborgingscommissie).
- › Draag er zorg voor dat van alle studenten het afstudeerdossier volledig en juist is, inclusief het ondertekenen van de beoordelingsformulieren en de controle op de cijferberekening.

Opvolging (eerdere) adviezen:

- › Aan het voornemen van de afstudeercommissie om het afstudeertraject extern te valideren (jaarverslag 2021-2022) wordt in 2023-2024 opvolging gegeven door het betrekken van externe examinatoren en het uitvoeren van een benchmark met enkele andere Bedrijfskunde-opleidingen van andere hogescholen.

BUSINESS IT & MANAGEMENT

Gegeven adviezen:

- › Draag er zorg voor dat van alle studenten het afstudeerdossier volledig en juist is, inclusief het ondertekenen van de beoordelingsformulieren en eventuele herkansingsdossiers.
- › Neem in de afstudeerhandleiding en in de beoordelingsformulieren op hoe cijfers moeten worden afgerond.
- › Zorg ervoor dat het maximale resultaat dat kan worden behaald een 10,0 is en pas hierop de cijferbepalingsinstructie voor examinatoren aan of verduidelijk deze.
- › Verbeter de koppeling tussen leerdoelen, indicatoren en beoordelingscriteria (advies toetsborgingscommissie).

Opvolging (eerdere) adviezen:

- › De correcte afhandeling van administratie (denk aan formulieren en handtekeningen) is door de opleiding tot speciaal aandachtspunt gemaakt het afgelopen jaar.
- › In de vernieuwde cursuswijzer is vermeld dat er een afronding op hele cijfers plaatsvindt.
- › Om zeker te stellen dat beide examinatoren hun akkoord geven aan het oordeel over de afstudeerder zijn er twee akkoord-buttons op Praktijklink aangemaakt.
- › Naar aanleiding van feedback tijdens de visitatie (in het kader van het accreditatietraject) is de compensatieregeling binnen het afstuderen per direct afgeschaft. Hiervoor is toestemming gevraagd en verkregen van de examencommissie.
- › De opleiding heeft werk gemaakt van de vormgeving van het nieuwe afstuderen met ingang van het studiejaar 2023-2024 waarin studenten op alle eindkwalificaties een voldoende moeten scoren. Tevens is de koppeling tussen leerdoelen, indicatoren en beoordelingscriteria explicieter gemaakt.

COMMERCIELE ECONOMIE

Gegeven adviezen:

- › Maak het vereiste niveau voor onderzoekend vermogen explicieter in de kwalificaties/beoordelingscriteria voor het afstuderen.
- › Neem op het voorblad van het beoordelingsformulier naast de namen ook de handtekeningen van de examinatoren op, zodat de hantering van het vier-ogenprincipe ook hieruit duidelijk(er) blijkt.

Opvolging (eerdere) adviezen:

- › Het algemene advies om ervaringen uit te wisselen (jaarverslag 2021-2022) is deels opgevolgd door community-overstijgende kalibraties (tussen GMS, SMM en CMS/MOS). De examencommissie moedigt aan om ook met andere opleidingen uit te wisselen.

FINANCE & CONTROL

Gegeven adviezen:

- › Let erop dat het (zeer gedetailleerde) beoordelingsformulier ook gedetailleerd en onderbouwd wordt ingevuld, anders verliest het zijn waarde.
- › Maak ruimte op het formulier voor het invullen van de namen van de examinatoren en een ondertekening.

Opvolging (eerdere) adviezen:

- › De opleiding heeft met de inzet van extern gecommiteerden een duidelijke verbetering en juiste toepassing van het vier-ogenprincipe bereikt.

FINANCE, TAX AND ADVICE**Gegeven adviezen:**

- › Draag er zorg voor dat de beoordelingsformulieren door beide examinatoren wordt ondertekend.
- › Maak inzichtelijk(er) hoe de eerste examiner en de afstudeerbegeleider (tweede examiner) tot hun oordeel zijn gekomen en hoe dit heeft geresulteerd in de definitieve beoordeling.
- › Maak duidelijker hoe het ZelCom-model invloed heeft op de cijferbepaling.
- › Pas de handleiding aan; zorg dat alleen examinatoren beoordelen; laat het beroepsproduct meetellen (BAI).
- › Leerdoelen en competenties beter opnemen in toetsmatrijs en beoordelingsformulieren (TLE).

Opvolging (eerdere) adviezen:

- › De opleiding werkt aan de opvolging van de gegeven adviezen.

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT**Gegeven adviezen:**

- › Draag er zorg voor dat van alle studenten het afstudeerdossier volledig en juist is.
- › Controleer vooraf of alle (externe) examinatoren door de examencommissie benoemd zijn in de rol van 'examinator eindniveau'.
- › Instrueer de examinatoren op een zorgvuldige en juiste becijfering van het resultaat. Maak bijvoorbeeld een docenteninstructie.
- › Maak het vereiste niveau voor onderzoekend vermogen explicieter in de kwalificaties en beoordelingscriteria voor het afstuderen.
- › Zorg voor eenduidigheid in gehanteerde begrippen in de verschillende afstudeerdocumenten, zoals cursushandleiding en beoordelingsformulieren (advies toetsborgingscommissie).

Opvolging (eerdere) adviezen:

- › Bij de voordracht van examinatoren geeft de opleiding duidelijk aan welke examinatoren extern zijn (jaarverslag 2021-2022).
- › De afstudeerhandleiding is verbeterd.
- › Alle docent-examinatoren zijn getraind als assessor voor het eindgesprek.

ONDERNEMERSCHAP EN RETAIL MANAGEMENT**Gegeven adviezen:**

- › Neem op het voorblad van het beoordelingsformulier naast de namen ook de handtekeningen van de examinatoren op, zodat de hantering van het vier-ogenprincipe ook hieruit duidelijk(er) blijkt.

Opvolging (eerdere) adviezen:

- › De opleiding werkt aan de opvolging van het gegeven advies.

CAREER ACADEMY**Gegeven adviezen:**

- › Verbeter de toetsing op de kwaliteitscriteria 'constructive alignment' en 'transparantie' (advies toetsborgingscommissie).
- › Draag er zorg voor dat van alle studenten het afstudeerdossier volledig en juist is, inclusief ondertekening door beide examinatoren.

Opvolging (eerdere) adviezen:

- › De opleiding werkt aan de opvolging van de gegeven adviezen.

4.4 VOORUITBLIK

De examencommissie is voornemens om het werken met een tabel om de bevindingen per opleiding helder weer te geven, voort te zetten. Gezien het aantal opleidingen waarover de examencommissie rapporteert is een concreet overzicht nodig voor de borgingsactiviteiten en het oordeel van de examencommissie. De uitgebrachte adviezen en de opvolging daarvan kunnen dan ieder jaar aan de orde komen in de PDCA-cyclus.

5. BORGING EXAMENS EN DIPLOMERING

5.1 EXAMENS EN DIPLOMERING

De examencommissie dient op objectieve en deskundige wijze vast te stellen of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden. De examencommissie beoordeelt of het niveau van de afgestudeerde conform het daartoe vastgestelde eindniveau is gerealiseerd. De voorzitter bekrachtigt bovenstaande door het zetten van haar handtekening op het individuele getuigschrift, cijferlijst en supplement.

De kwaliteitscyclus per opleiding en per individueel getuigschrift wordt als volgt vormgegeven:

Inzet toetsborgingscommissie (zie ook H3)

De examencommissie is verantwoordelijk voor de borging van toetsen, maar mandateert de toetsborgingscommissie conform het daartoe geformuleerde mandaat. Dit mandaat zal worden opgenomen in hoofdstuk 9 alsmede de PDCA-cyclus van de toetsborgingscommissie. Het oordeel van de examencommissie ten aanzien van de toetskwaliteit en de borging op toetsing is voldoende. De examencommissie is in staat om de borgende taak op toetsing uit te kunnen voeren krachtens het mandaat van de examencommissie aan de toetsborgingscommissie.

Gerealiseerde leerresultaten (zie ook H4)

In hoofdstuk 4 heeft de examencommissie de volgende activiteiten beschreven ten aanzien van de borging van het eindniveau (de gerealiseerde leerresultaten):

- Controle op behaalde studiepunten: hier vindt de controle plaats op alle te behalen competenties of learning outcomes per opleiding.
- Mandateren Toetsborgingscommissie: De examencommissie is in staat om de borgende taak op toetsing uit te kunnen voeren krachtens het mandaat van de examencommissie aan de toetsborgingscommissie.
- Informatie op grond van AKE (Advies Kwaliteit Examinering): Door inzet van dit instrument wordt o.a. vastgesteld of het toetsbeleid per opleiding correct wordt beschreven in het toetsbeleid, het toetsplan en het toetsprogramma. Tevens wordt het afstudeerprogramma beoordeeld.
- Informatie op grond van de gestelde vragen in het Protocol Andriessen: De examencommissie kan op grond van de beantwoorde vragen per opleiding een gefundeerd oordeel geven.
- Aanwijzing examinatoren Eindniveau: Door de aanwijzing van examinatoren met de juiste expertise borgt de examencommissie het bewijs van kennis, inzicht en vaardigheden per student van een opleiding.
- Screenen van het afstudeerprogramma: De examencommissie voert steekproefsgewijs een controle uit op de individuele afstudeerprogramma's van de student binnen de opleiding. Bij deze check vragen we ook de bevindingen op vanuit de toetsborgingscommissie. De toetsborgingscommissie screent de toets (het object), de examencommissie screent het individuele afstudeerprogramma (het subject).

De resultaten van de toetsborgingscommissie plus de activiteiten van de examencommissie laten de weg zien van de start in jaar 1 tot en met het verkrijgen van een getuigschrift. De tabel in hoofdstuk 4 geeft in het kort onze bevindingen per activiteit weer inclusief de benodigde aandachtspunten.

De validiteit van het getuigschrift wordt gecontroleerd aan de hand van het protocol diplomering. Per opleiding wordt er steekproefsgewijs gecontroleerd op o.a. naam van de opleiding, naam van de student, titulatuur en accreditatiedatum.

5.2 VERSTREKTE GETUIGSCHRIFTEN

Voltijd	AC	BDK	BIM	CE	F&C	FTA	HRM	ORM	Totaal
Propedeuse	101	416	145	410	108	56	133	137	1506
Bachelor	61	183	130	438	159	99	130	110	1310
Associate degree	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Master	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Deeltijd	AC	BDK	BIM	CE	F&C	FTA	HRM	ORM	Totaal
Propedeuse	N.v.t.	12	10	2	3	N.v.t.	8	N.v.t.	35
Bachelor	N.v.t.	27	21	19	20	N.v.t.	13	N.v.t.	100
Associate degree	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Master	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Voltijd + Deeltijd	AC	BDK	BIM	CE	F&C	FTA	HRM	ORM	Totaal
Propedeuse	101	428	155	412	111	56	141	137	1541
Bachelor	61	210	151	457	179	99	143	110	1410
Associate degree	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Master	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

5.3 VOORUITBLIK

In verband met de schaalvergroting hebben we de vraag uitgezet naar het invoeren van de digitale handtekening en paraaf op de getuigschriften. We willen dit al een aantal jaar, maar tot op heden is het nog niet gelukt om de digitale handtekening in te voeren.

6. EXAMINATOREN

6.1 AANWIJZINGSPROCEDURE EN PROFIELSCHETSEN

In het studiejaar 2022-2023 zijn de examinatoren aangewezen conform de vastgestelde eisen in samenspraak met directie en opleidingsmanagement. Per studiejaar worden drie soorten examinatoren benoemd: examiner toetsen, examiner afstudeerwerken en assessor. Voor de procedure hanteren we de werkwijze zoals geformuleerd in de volgende hoofdstukken van het Handboek Examencommissie HRBS: 6.1, 6.2, 6.3 en 6.4.

De volgende criteria worden gehanteerd. Een examiner toetsen moet

- ofwel een basiskwalificatie toetsing (BKE), ofwel een senior kwalificatie toetsing (SKE), ofwel een basiskwalificatie didactische bekwaamheid (BDB), ofwel een onderwijsbevoegdheid behaald hebben of op andere wijze over voldoende didactische kwaliteiten blijken te beschikken;
- minimaal een jaar ervaring hebben als hbo-docent;
- inhoudelijk deskundig zijn. De examencommissie is overigens van oordeel dat wie de BKE of BDB nog volgt, wel als corrector kan worden aangewezen maar niet als examiner of cursusbeheerder.

Een examiner afstudeerwerken moet voldoen aan de criteria voor een examiner toetsen en daarnaast moet deze:

- een masterdiploma of een doctoraaldiploma hebben of beschikken over aantoonbare kennis/ervaring op vergelijkbaar niveau;
- ten minste drie jaar ervaring hebben in het hbo en het relevante beroepenveld;
- een training voor assessoren hebben gevolgd of kunnen aantonen over assessorenvaardigheden te beschikken.

Voor de aanwijzing van een assessor zijn aanvullende benoemingscriteria opgesteld ten aanzien van interviewen, communiceren, observeren, informeren en terugkoppelen, beoordelen, schriftelijk communiceren en reflecteren. De examencommissie verlangt dat een (intern) trainingsprogramma voor assessoren gevolgd is voordat iemand benoemd kan worden in de rol van assessor.

Aanwijzing van een docent als examiner toetsen, examiner afstudeerwerken en/of assessor zal steeds op voordracht van de desbetreffende onderwijsmanager per studiejaar plaatsvinden. De examencommissie kan in bijzondere gevallen op verzoek van de onderwijsmanager van de criteria afwijken.

Waar de kwaliteitsborging in het geding is, heeft de examencommissie de bevoegdheid een aanwijzing te beëindigen. Dit is het afgelopen studiejaar niet aan de orde geweest. Overigens is de examencommissie zich bewust van haar verantwoordelijkheid in het aanwijzen of (her) benoemen van examinatoren. Zij kan, op grond van disfunctioneren, ook het besluit nemen om een examiner niet te herbenoemen. Ook dit is het afgelopen studiejaar niet aan de orde geweest. De definitieve lijst met examinatoren toetsen, assessoren en examinatoren afstudeerwerken wordt geplaatst in de Teams-omgeving van de examencommissie ten behoeve van de archivering en compliance aan de WHW (artikel 7.12c, lid 1). Tevens gaat de lijst naar de backoffices van de opleidingen voor een koppeling van de benoemde examinatoren in Osiris. Het voormelde proces heeft afgelopen jaar plaatsgevonden voor alle voltijdse opleidingen plus de Career Academy binnen de HRBS. Tevens zijn er benoemingsbrieven verstuurd aan alle examinatoren. De managers hebben een kopie van deze brief ontvangen.

Voor de opleidingen BIM, FTA en HRM, CE en ORM zijn meerdere externe examinatoren ten behoeve van het beoordelen van het eindniveau benoemd. Een externe deskundige kan als examiner afstudeerwerken worden benoemd als deze minimaal over masterniveau beschikt, relevante ervaring in het beroepenveld heeft en een training voor assessoren heeft gevolgd. De ervaring met de externe examinatoren afstudeerwerken is positief; juist vanwege hun actuele kennis van het beroepenveld kunnen zij het afstudeerwerk van de studenten, in relatie tot de beoogde eindkwalificaties, goed op waarde schatten.

Externe examinatoren voor het eindniveau worden altijd gekoppeld aan een andere examinerator die niet extern is, zodat er een directe link is met de opleiding. Voor AC, BDK en F&C zijn geen externe examinatoren benoemd. Het principe van 'vreemde ogen' wordt bij deze opleidingen wel gevolgd, zij het niet door benoemde examinatoren, maar door bedrijfs- en praktijkopleiders in de rol van adviseur. Bij Finance & Control wordt bovendien gebruik gemaakt van externe kwaliteitsmonitoren (personen uit het beroepenveld) om de werkwijze en beoordelingssystematiek bij afstudeerzittingen te monitoren en te beoordelen.

De werkwijze 'benoeming examinatoren' is ten opzichte van het studiejaar 2021-2022 niet aangepast. Vermeld moet echter wel worden dat de lijst met examinatoren is uitgebreid met de examinatoren van de opleidingen en community's van ORM en COM. Het proces is in die zin geharmoniseerd. De lijst van examinatoren wordt maandelijks geactualiseerd in de examenraadsvergadering.

6.2 AFGEGEVEN RICHTLIJNEN EN AANWIJZINGEN

De opleidingen hebben allen een curriculumontwerp als deel van het beroeps- en opleidingsprofiel met de daarbij behorende kwaliteitsdekkingsmatrix met niveau-aanduidingen. De cursusbeheerders hebben de cursusbeschrijvingen met toetsbare leerdoelen opgesteld om een vastgestelde toetsmatrijs per toets te realiseren. De cursusbeschrijving omvat de volgende onderdelen: vakgebieden en leerlijnen, omschrijving en doel, competenties of leeruitkomsten, het aantal te behalen studiepunten, werkvormen, toetsvormen, leerstof, toetswijze, beoordeling, herkansingsmogelijkheid, studiebelasting en literatuur. Een aantal opleidingen heeft deze onderdelen inmiddels systematisch in de tool van ActE geregistreerd. Door bovenstaande is op elk moment in de opleiding het gewenste niveau te zien, dat aan het eind van de opleiding tot het eindniveau leidt.

In hoofdstuk 10 van de Hogeschoolgids (OER) zijn de curriculumschema's weergegeven met de daarbij behorende toetsvormen. De screening van de toetsen geschiedt aan de hand van een checklist, ontwikkeld door de toetsborgingscommissie. Deze checklijst controleert de richtlijnen en aanwijzingen die worden afgegeven aan de examinatoren zodat zij weten aan welke criteria zij zich dienen te houden het opstellen van de toetsen. Belangrijke criteria zijn:

- Aanwezigheid toetsmatrijs
- Passende toetsvorm
- Cesuurbepaling en normering
- Instructies voor student, surveillant en mede-examinatoren
- Constructive alignment
- Validiteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid
- Toets- en itemanalyse

In hoofdstuk 9 van de Hogeschoolgids (het instellingsspecifieke gedeelte van de OER) zijn de specifieke richtlijnen vermeld voor de Career Academy in het kader van het Experiment Leeruitkomsten. We kunnen concluderen dat de richtlijnen en aanwijzingen worden opgevolgd. We zien dit terug in de rapportages van de toetsborgingscommissie. Tevens zien we de ontwikkelingen per studiejaar terug in de resultaten van AKE (Advies Kwaliteit Examinering, opvolger van de curriculumscan). Dit borgingsinstrument wordt jaarlijks ingezet per opleiding conform de PDCA-cyclus.

Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen

Periodiek rapporteert de toetsborgingscommissie aan de examencommissie en het management van de opleidingen behorende bij Finance en Management en de deeltijdopleidingen van de Career Academy. Per cursus wordt aangegeven wat de bevindingen zijn. Over het algemeen scoren de toetsen hier ruim voldoende. Mochten er zaken niet op orde zijn, dan is het management aan zet. Als een toets niet kan worden geborgd, worden ook stappen ondernomen door de toetsborgingscommissie en de examencommissie richting de examinerator. Een dergelijke toets wordt het jaar daarop weer meegenomen in de PDCA-cyclus. Per kwartaal worden de rapportages van de toetsborgingscommissie vastgesteld en gearhiveerd in de Teamsomgeving van de examencommissie. Trends en/of aandachtspunten Bij de meeste opleidingen is er nu sprake van grotere onderwijseenheden, sommige met compensatiemogelijkheden. Voor de examencommissie is het belangrijk om 'vinger aan de pols' te houden met betrekking tot de ondergrens van het behaalde resultaat.

Vorig jaar schreven we dat we een eenduidig formulier zouden ontwerpen ten aanzien van het screenen op eindniveau. Dit formulier is inmiddels het afgelopen studiejaar in gebruik genomen. Door het gebruik van dit formulier is er bij de screening van eindwerken bij BIM geconstateerd dat er aanpassingen nodig waren op de beoordelingsformulieren van het afstuderen. Deze aanpassingen zijn inmiddels doorgevoerd.

Tevens wordt een document ontwikkeld ten aanzien van regels en richtlijnen. Deze richtlijnen worden regelmatig in de examenraadsvergadering besproken. We hanteren de richtlijnen ook ten aanzien van de tekst van de hogeschoolgids (OER).

6.3 VOORUITBLIK

Het document ten aanzien van regels en richtlijnen dient jaarlijks bijgesteld te worden. Tevens dienen we jaarlijks een Verklaring Geen Bezwaar aan te leveren bij de directie ten aanzien van de tekst in de hogeschoolgids. Bij het afgeven van een dergelijke verklaring hanteren we de richtlijnen zoals wij die hebben vastgesteld in onze vergadering. De lijst examinatoren is aangepast zodat alle examinatoren van de HRBS duidelijk per opleiding gemonitord kunnen worden. Deze lijst zal voor het volgend studiejaar zeker de aandacht krijgen met de check of de BKE wel of niet is behaald, gezien het hogeschoolbrede beleid ten aanzien van BKE.

7. STUDENTGERELATEERDE ZAKEN

7.1 VRIJSTELLINGEN

Vrijstellingen worden aangevraagd via Osiris Zaak. De cursusbeheerder wordt om advies gevraagd via de knop 'advies derden'. De examencommissie neemt het advies van de cursusbeheerder over waarin de keuze is tussen afwijzen en toewijzen. Een enkele keer wordt de student aangemoedigd om deel te nemen aan de toets in plaats van een vrijstelling aan te vragen. Dit heeft te maken met het gemiddelde cijfer dat kan worden behaald in Osiris.

Het aantal verleende vrijstellingen van het afgelopen jaar is 31. In vergelijking met het jaar daarvoor zien we een toename: van 14 naar 31. De belangrijkste oorzaak is de toename van het aantal opleidingen die nu onder de Examencommissie HRBS vallen. Over het algemeen zien we het aantal aanvragen voor vrijstellingen teruglopen vanwege de inrichting van de vernieuwde curricula met grotere eenheden. Voor een dergelijke grote cursus is het lastig om een vrijstelling aan te vragen.

7.2 BEOORDELING VAN PROGRAMMA'S KIES OP MAAT

Voor het aanvragen van minoren gebruikt de examencommissie de procedure zoals geformuleerd in het handboek met de daarbij behorende werkwijze in Osiris Zaak. De aanvragen worden correct en efficiënt afgehandeld. De ervaringen met Osiris Zaak zijn met betrekking tot Kies op Maat-aanvragen positief. De studenten, het Bureau Minoren en de betrokken instellingen worden op tijdig en juist geïnformeerd. De administratieve afhandeling verloopt op correcte wijze. Het komt een enkele keer voor dat studenten een minor aanvragen buiten het Kies op Maat-traject. We hanteren daarbij dezelfde werkwijze. Osiris Zaak is hierop ingericht.

7.3 FRAUDE EN ONREGELMATIGHEDEN

De behandeling van fraudeaangiften is verdeeld over drie teams. Voor wat betreft het team Finance, dat zaken voor de opleidingen AC, F&C en FTA behandelt, hebben Erik Berghuis en Jan Lemans de aangiften namens de examencommissie onderzocht en een voorstel gedaan naar de andere leden van de examencommissie ten aanzien van de op te leggen maatregelen. Samantha Hendriks (vanaf 1 januari 2023 vervangen door Wijantie Biseswar-Shankar) en Arend Keemink deden idem voor wat betreft de opleidingen Management (BDK, BIM en HRM). René Broos en Shagayegh Nassiri waren verantwoordelijk voor de Commerciële opleidingen (SMM, MOS, GMS, CMS en ORM).

Ook in het afgelopen jaar werd bij het opleggen van een maatregel waarin sprake is van uitsluiting van deelname aan één of meerdere tentamens aan betrokkene direct, dat wil zeggen in het betreffende besluit, de voorlopige voorziening gegeven deel te nemen aan deze tentamens hangende een aan te spannen beroepsprocedure bij het College van beroep voor de examens. Wordt betrokkene door het College in het gelijk gesteld, worden de resultaten van de onder de voorziening afgelegde tentamens geldig verklaard, is dit niet het geval volgt ongeldigverklaring. Op deze wijze wordt voorkomen dat indien een opgelegde uitsluiting wordt vernietigd voor betrokkene extra tentamens samengesteld moeten worden.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe vaak aan studenten een maatregel is opgelegd wegens fraude/plagiaat. Dit betrof zowel zaken met betrekking tot individuele studenten als gevallen waarbij sprake was van collectief handelen (onderling plagiaat bij bijvoorbeeld het maken van opdrachten en werkstukken alsmede plagiaat door een aantal werkgroepen).

	2022-2023	2021-2022
Finance	35	80
Management	88	112
Commercieel	77	(78) ⁸

⁸ De aantallen van de opleidingen van Commercieel (CE-community's en ORM) zijn volledigheidshalve gegeven,

Indien uit de hoorzitting naar aanleiding van een aangifte en/of nader ingesteld onderzoek blijkt dat van fraude/plagiaat geen sprake is dan wel fraude/plagiaat niet met een redelijke mate van zekerheid kan worden vastgesteld wordt uiteraard geen maatregel opgelegd. In het afgelopen jaar was dit het geval in 13 zaken bij de opleidingen Finance, 7 zaken bij de opleidingen Management, en 9 bij de Commerciële opleidingen.

Toelichting op de cijfers

In vergelijking met studiejaar 2020-2021 is het aantal fraudegevallen gedaald met 26%. De voornaamste reden hiervan dat HRBS DTD (de afdeling 'digital test desk') direct kan traceren of onregelmatigheden plaatsvinden gedurende de afname van een tentamen. Fraude met "digitale spiekbrieven" en het maken van digitale tentamens buiten het aangegeven tentamenlokaal, zijn dankzij snelle en adequate actie van HRBS-DTD slechts sporadisch voorgekomen. Daar komt bij dat bij dergelijke vormen van digitale fraude de sanctionering is aangepast naar het ongeldig verklaren van het tentamen én het opleggen van nadere maatregelen (in de vorm van uitsluiting van deelname aan één of meerdere tentamens).

In voorgaande jaren was als gevolg van de coronaperiode de sanctionering coulant en werd slechts het betreffende tentamen ongeldig verklaard. Hierdoor werden reguliere tentamens als oefententamens misbruikt, met weinig nadelige gevolgen.

Gebruik Turnitin

Docenten voorzien een plagiaatmelding vaak van een Turnitin-rapport. Turnitin controleert het werk van studenten aan de hand van databases. Als er gevallen zijn waarin het werk van een student vergelijkbaar is of overeenkomt met de database, dan resulteert dit in een similariteitsrapportage. Daarnaast is in een aantal gevallen plagiaat op handmatige wijze aangetoond; bijvoorbeeld door vergelijking van de hard copy-versies van twee werkstukken.

Praktijken op het gebied van fraude door studenten

De examencommissie heeft fraude en onregelmatigheden in diverse vormen geconstateerd: tentamenfraude zoals afkijken, spieken, samenwerken (ook langs digitale weg), onderling contact (idem), deelname zonder correcte inschrijving vooraf, gebruik van niet-toegestane hulpmiddelen tijdens een tentamen, gebruik van een wetboek voorzien van eigen aantekeningen en diverse vormen van plagiaat: zowel plagiaat van werk van medestudenten als van andere bronnen (bijvoorbeeld literatuur, artikelen, publicaties op internet). Nieuw op dit gebied is plagiaat door gebruik van AI-bots zoals ChatGPT. Meer hierover onder 'Trends en/of aandachtspunten'.

Sancties zijn altijd gebaseerd op de mogelijkheden welke geboden worden door zoals genoemd in de Hogeschoolgids 2022-2023, hoofdstuk 4, artikel 4.11:

- a. waarschuwing;
- b. ongeldig verklaren resultaat van betreffend tentamen;
- c. invoeren van het resultaat fraude bij het betreffende tentamen;
- d. uitsluiting van deelname aan nog af te leggen tentamens;
- e. een verzoek doen aan het College van bestuur om de student definitief uit te schrijven van de opleiding.

Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten

Er zijn in het studiejaar 2022-2023 regelmatig presentaties gegeven over de examencommissie en haar activiteiten aan onderwijsmanagers en de directie. Hierin werd ruim aandacht besteed aan de fenomenen fraude en plagiaat en de maatregelen die opgelegd kunnen worden. Hiermee werd een preventieve werking nagestreefd. Afgelopen jaar werd de betreffende informatie ook ter beschikking gesteld van de studieloopbaancoaches met het verzoek één en ander onder de aandacht van de eerstejaarsstudenten te brengen. Daarnaast worden de studenten door middel van een brochure voorgelicht over de gang van zaken met betrekking tot inschrijven voor en afleggen van tentamens. De surveillanten, zowel de docenten die als zodanig functioneren als de extern aangetrokken personen, ontvangen een uitgebreide schriftelijke instructie.

maar zijn niet opgenomen in de totalen voor 2021-2022 in paragraaf 9.2 omdat die uitsluitend zijn gebaseerd op de toenmalige examenkamer FinMan.

Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren

In het afgelopen studiejaar zijn binnen de Hogeschool Rotterdam Business School geen aanwijzingen dan wel vermoedens geweest dat door docenten/examinatoren gefraudeerd is.

Trends en/of aandachtspunten

Ook in het studiejaar 2022-2023 heeft de in eerdere jaarverslagen gesignaleerde algemene trend, dat studenten in toenemende mate geneigd zijn in een steeds vroeger stadium (al dan niet professionele) hulp in te schakelen, zich ook doorgezet bij fraudezaken. Ingeschakeld worden ouders of andere familieleden of bekenden, andere (juridisch) adviseurs tot zelfs advocaten aan toe.

In het studiejaar 2022-2023 zijn tentamens op school afgenomen waarbij veelvuldig gebruik gemaakt is van afname langs digitale weg. Het digitaal afnemen van tentamens heeft uiteraard grote voordelen voor wat betreft doelmatigheid en het kostenaspect.

Sinds november 2022 is er in de media veel te doen over ChatGPT, een chatbot op basis van kunstmatige intelligentie, ontwikkeld door het OpenAI consortium. Ook binnen Hogeschool Rotterdam worden de ontwikkelingen rond OpenAI met veel interesse gevolgd. Temeer omdat vrij kort na de lancering van ChatGPT de eerste fraudemeldingen (in totaal over het studiejaar: 35) zich aandienen. In de meeste gevallen kon fraude worden vastgesteld door het gebruik van detectieprogramma's zoals GPTZero of Smodin, in combinatie met oplettende docenten die opmerkten dat de ingeleverde tekst vrij generiek was geschreven zonder specifieke voorbeelden, of dat de schrijfstijl sterk afweek van wat de student normaal gesproken indiende. Bij het nemen van besluiten bij dergelijke fraudemeldingen biedt het stroomschema 'ChatGPT en Toetsing' duidelijkheid over toegestaan en niet toegestaan gebruik van ChatGPT.

De ontwikkelingen op het gebied van artificiële intelligentie gaan razendsnel en zijn niet tegen te houden. Het is bijna niet te voorspellen waar we op korte termijn staan. Daarom is het van belang om voortdurend een kritische dialoog met elkaar en met onze studenten te blijven voeren over dit onderwerp.

Voor de langere termijn dwingt de ontwikkeling van programma's als ChatGPT ons na te denken over de rol en de functie van toetsen in het onderwijs. Door te kiezen voor een rijke mix van verschillende toetsvormen, die een duidelijke link hebben met handelen in de beroepspraktijk, kan de betrouwbaarheid vergroot worden.

7.4 TOETSGERELATEERDE KLACHTEN (TENTAMENORGANISATIE)

In het studiejaar 2022-2023 zijn er door studenten bij de examencommissie van de HRBS in totaal 55 klachten ingediend. Een afname van 42 klachten ten opzichte van studiejaar 2021-2022. Dat is een aanzienlijk lager aantal klachten dan in de jaren ervoor.

De verdeling van de klachten over de acht opleidingen waarvoor de examencommissie verantwoordelijk is, ziet er als volgt uit:

Opleiding	Klachten
Accountancy	5
Bedrijfskunde	3
Business IT & Management	4
Commerciële Economie	6
Finance & Control	21
Finance Tax & Advice	7
Human Resource Management	3
Ondernemerschap & Retailmanagement	6
Totaal	55

Zoals in het overzicht op de vorige pagina is te zien is 38% van alle klachten afkomstig van studenten van de opleiding Finance & Control. Het verschil met de overige opleidingen hangt waarschijnlijk niet alleen met de manier van toetsing samen, maar is ook deels te verklaren door het verschil in cultuur en in de mate van informatievoorziening. De opleiding heeft digitale toetsen waarbij verschillende technische handelingen nodig zijn. En studenten lijken beter geïnformeerd te zijn over de mogelijkheid om een klacht bij de examencommissie in te dienen.

Het percentage klachten dat gegrond is verklaard is ten opzichte van het voorgaande jaar toegenomen. Het afgelopen studiejaar is 36% van alle klachten gegrond verklaard ten opzichte van 23% in het voorgaande studiejaar. De klachten die gegrond zijn verklaard hebben vooral betrekking op technische problemen tijdens digitale toetsmomenten gehad.

In het volgende overzicht zijn de klachten uitgesplitst naar besluit.

Besluiten	Aantal
Gegrond	20
Ongegrond	26
Gedeeltelijk gegrond	5
Niet behandelbaar	4
Totaal	55

Deze cijfers laten ook zien dat 48% van alle klachten ongegrond, 9% gedeeltelijk gegrond en 7% niet behandelbaar zijn verklaard. Dit hangt vooral samen met de constatering dat, na het doen van onderzoek bij bijvoorbeeld de tentamenorganisatie en/of bij afdeling digitale toetsing, naar voren komt dat hetgeen een student stelt niet of deels blijkt te kloppen. Veelal blijken de beweringen wat genuanceerder te liggen.

Klachten worden net als voorgaande jaren hoofdzakelijk ingediend via Osiris Zaak. Enkele studenten dienen hun klacht in bij het Bureau Klachten en Geschillen (BKG). Het BKG stuurt de klachten dan vervolgens naar de examencommissie door. Het nadeel hiervan is dat de klacht dan niet meer geregistreerd wordt binnen Osiris Zaak. In Osiris Zaak kunnen door studenten ook verzoeken om een extra toetskans worden ingediend. In deze verzoeken lezen we impliciet of expliciet ook regelmatig klachten. Deze zijn echter in bovenstaand overzicht buiten beschouwing gelaten.

Voor een zorgvuldige afhandeling van klachten is het nodig om aanvullende informatie in te winnen. Door het raadplegen van cursuswijzers, medewerkers van afdeling digitale toetsing, betrokken examinatoren en/of medewerkers van de tentamenorganisatie. De samenwerking met het merendeel van de collega's wordt als zeer positief ervaren.

In studiejaar 2022-2023 hebben Erik Berghuis, Resi Probst, Jan Lemans, Wijantie Biseswar-Shankar en René Broos de klachten van studenten in behandeling gehad. Alle klachten werden afgehandeld conform de uit de wet afgeleide en vastgestelde procedures.

Aandachtspunten voor komend studiejaar

Er wordt van een student verwacht dat hij, voorafgaande aan het indienen van een klacht, eerst in gesprek gaat met de betrokken examiner(en) en/of de cursushouder. Daarbij dienen studenten alle relevante stukken die hier betrekking op hebben, maar ook andere relevante bewijsstukken toe te voegen, wanneer zij een klacht in Osiris Zaak indienen. Dit gebeurt helaas nog niet in alle gevallen. Studenten en docenten zouden hier beter over geïnformeerd mogen worden. De examencommissie heeft een aantal initiatieven ondernomen om hier verbetering in aan te brengen. Eén van de beoogde doelen is een aangepaste en duidelijke informatievoorziening op HINT en het verder optimaliseren van de samenwerking met de opleidingen en de medewerkers van Bureau Studentzaken.

7.5 HOORZITTINGEN

Het totaal aantal hoorzittingen over het studiejaar 2022-2023 bedraagt 210. Dit is een optelsom van hoorzittingen ten behoeve van fraude en plagiaat plus het aantal hoorzittingen uit Osiris Zaak. Te denken valt hierbij aan aanvragen vrijstellingen, klachten over toetsen of het aanvragen van een extra toetskans. We kunnen de volgende optelsom maken:

- › Hoorzittingen ten behoeve van fraude en/of plagiaat: 83
- › Hoorzittingen vanuit Osiris Zaak: 127

De hoorzittingen vinden plaats op locatie of in Teams. De hoorzittingen worden altijd door twee leden van de examencommissie afgenomen.

Het aantal hoorzittingen is aanzienlijk verhoogd. Dit is niet alleen te verklaren door de toename van het aantal opleidingen bij de examencommissie. Dit is grotendeels te verklaren door de grondhouding van vele studenten: ze zijn het niet eens met het (voorlopig) besluit. Overigens is het wel vaak zo dat een gesprek met de student genoeg resultaat oplevert, al is het alleen maar dat de student nu wel de achtergrond van een besluit begrijpt en dat besluit wordt dan ook vaak geaccepteerd.

7.6 BEROEPSZAKEN BIJ CBE-HOORZITTINGEN

Evenals in 2021-2022 werden in het afgelopen studiejaar de beroepszaken behandeld door Erik Berghuis en Jan Lemans.

In studiejaar 2022-2023 waren er 57 beroepszaken waarbij in totaal 70 studenten betrokken waren (studiejaar 2022-2023: 53 zaken). In 51 van de zaken werd een schikking getroffen of werd de zaak door de betreffende student(en) ingetrokken.

Slechts in vier van de behandelde zaken kwam het tot een hoorzitting bij het College van beroep voor de examens (CBE). Van deze vier zaken werd in twee gevallen alsnog geschikt, de twee overige gevallen werden door het CBE ongegrond verklaard. Ten tijde van het samenstellen van het jaarverslag waren nog twee zaken in behandeling.

Met betrekking tot de beroepszaken in het algemeen valt op dat studenten eerder geneigd zijn om hulp in te schakelen. In een aantal gevallen worden zij bij het gesprek met de examencommissie naar aanleiding van het beroepschrift of bij de zitting van het CBE vergezeld door een ouder. Op de beroepsprocedure als zodanig wordt door diverse advocatenkantoren ingespeeld door hun diensten actief, met name via op de doelgroep gerichte websites, aan te bieden.

In 31 zaken werd in beroep gegaan met betrekking tot een beoordeling van een tentamen, een opdracht of een werkstuk. In drie gevallen betrof dit een afstudeeropdracht.

Conform het hieromtrent in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) bepaalde kan geen beroep kan worden ingesteld tegen een besluit, inhoudende een beoordeling van het kennen en kunnen van een kandidaat of leerling die ter zake is geëxamineerd of op enigerlei andere wijze is getoetst, dan wel inhoudende de vaststelling van opgaven, beoordelingsnormen of nadere regels voor die examinering of toetsing. Het CBE en de examencommissie kunnen slechts onderzoeken of met betrekking tot de beoordeling de juiste procedures zijn gevolgd.

Blijkbaar zijn studenten niet van de hierboven genoemde regel op de hoogte dan wel worden zij hier onvoldoende of onjuist over geïnformeerd. In een aantal gevallen blijkt uit de betreffende dossiers dat ook in geval een student het niet eens is met een beoordeling aangeraden worden beroep in te stellen bij het CBE.

Een mogelijke verklaring voor het grote aantal beroepszaken met betrekking tot beoordelingen is mogelijk gelegen in het feit dat sinds de coronaperiode door de examencommissie in de introductieperiode om begrijpelijke redenen geen presentaties over haar werkzaamheden werden gegeven. Hierin werd ook aandacht besteed aan de (on)mogelijkheden van bezwaar en beroep. De examencommissie is voornemens deze presentaties weer in ere te herstellen.

Gedurende het studiejaar worden studenten met betrekking tot bezwaar en beroep door ook docenten, studieloopbaancoaches, de afdeling studentenzaken en het decanaat geïnformeerd. Het moge duidelijk zijn dat de examencommissie hierbij het voortouw dient te nemen door genoemde functionarissen/afdelingen adequaat te informeren wat met betrekking tot een beroep bij het CBE wel en niet mogelijk is.

7.7 VOORUITBLIK

Ten aanzien vrijstellingen (par. 7.1) en Kies op Maat (7.2) zijn er geen nader te ondernemen acties te noemen. Wat betreft fraude en onregelmatigheden (7.3) houden we de ontwikkelingen rond AI en toetsing nauwlettend in de gaten. We zullen dienaangaande aanbevelingen en richtlijnen geven aan examinatoren indien nodig.

Op het onderwerp 'toetsgerelateerde klachten' (7.4) ondernemen we actie ten aanzien van communicatie om alle relevante stukken tijdig te ontvangen. We streven naar duidelijke informatievoorziening op HINT en het verder optimaliseren met de opleidingen en de medewerkers. Het sterk verhoogde aantal hoorzittingen (7.5) is een aandachtspunt. Dit is grotendeels te verklaren door de grondhouding van de student. We trachten het aantal hoorzittingen te verminderen door goede voorlichting. Of dit resulteert in minder hoorzittingen moet de komende jaren blijken. Wat betreft het onderwerp beroepszaken bij CBE-hoorzittingen (7.6) blijft onze aandacht gericht op het bijdragen aan een adequate informatievoorziening over wat met betrekking tot een beroep bij het CBE wel en niet mogelijk is.

8. AANDACHTSPUNTEN VOOR HET COLLEGE VAN BESTUUR

De examencommissie verzoekt het College van Bestuur een uitspraak te doen met betrekking tot de omvang van de examencommissie in haar huidige en toekomstige staat.

De examencommissie was het afgelopen studiejaar verantwoordelijk voor het eindniveau van ruim 7.000 studenten. We spreken hier dan over de Examencommissie HRBS (in paragraaf 4.1 is een tabel opgenomen van alle voltijdopleidingen en de vijf deeltijdopleidingen van de Career Academy die deel uitmaken van de HRBS). In het studiejaar 2023-2024 is er sprake van één Examencommissie RBS met twee examenkamers: Examenkamer RBS – Nederlandstalige opleidingen (voorheen: Examencommissie HRBS) en Exam Board RBS – International Business (voorheen: Exam Board RBS). Komend studiejaar zal er een haalbaarheidsonderzoek plaatsvinden naar de mogelijkheid tot samenvoeging van deze twee examenkamers. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door vertegenwoordigers van beide examenkamers en een lid van het MT RBS. Mocht het samenvoegen haalbaar zijn dan wordt de Examencommissie RBS verantwoordelijk voor het eindniveau van een derde van de gehele HR studentpopulatie. Daarbij rijst de vraag of de schaalvergroting een verbetering oplevert met betrekking tot adequate borging van het eindniveau en de optimalisering van de toetskwaliteit.

We wijzen ook op het artikel 'Examencommissies zuchten onder stijgend aantal studenten' zoals gepubliceerd door NOS Nieuws op 2 juli 2023:

<https://nos.nl/artikel/2481095-examencommissies-universiteiten-zuchten-onder-stijgend-aantal-studenten>

Het moge duidelijk zijn dat het eerdergenoemde onderwerp hier alles mee te maken heeft. Wij voelen ons verantwoordelijk, dat gaan we zeker niet uit de weg. Echter, we zien ook een aantal risico's met betrekking tot de toename van het aantal studenten in relatie tot communicatie en veiligheid.

Daarnaast moet er ook aandacht zijn voor een vernieuwde organisatiestructuur die vraagt om facilitering op het gebied van toetsorganisatie.

Wij willen het bovenstaande graag onder de aandacht brengen van het College van Bestuur en vragen het college hierover een uitspraak te doen.

9. BIJLAGEN

9.1 MANDATEN AAN DE TOETS(BORGINGS)COMMISSIE(S)

EXAMENCOMMISSIE HRBS

Mandaat aan Toetsborgingscommissie HRBS

Voor het studiejaar 2022–2023 met PDCA-cyclus

Onderwerp

De Examencommissie HRBS (hierna EC HRBS) van genoemd instituut besluit, gezien artikel 3.2 lid 4 Regels en richtlijnen examencommissies (bijlage Hogeschoolgids 2022), en gelet op het bepaalde in de Handreiking Examencommissies 2021, om:

- mandaat te verlenen aan de Toetsborgingscommissie HRBS (hierna TC HRBS), voor het borgen van de kwaliteit van toetsing.

Inleiding

Volgens artikel 7.12 lid 2 WHW is de examencommissie het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad. Op grond van art. 7.12b lid 1a WHW behoort het tot de wettelijke taak van examencommissies de kwaliteit van toetsing te borgen. Zij kan de taak van het borgen van kwaliteit van toetsing geheel of gedeeltelijk aan een toetsborgingscommissie mandateren. De Regels & richtlijnen examencommissies (art. 3.2 lid 4) voorziet in de mogelijkheid een toetsborgingscommissie te machtigen de toetspraktijk te onderzoeken.

De examencommissie blijft eindverantwoordelijk en stuurt de toetsborgingscommissie aan voor wat betreft gemandateerde taken.

Samenstelling Toetsborgingscommissie HRBS

Onderstaande leden vormen de TC HRBS:

- Ben Brandenburg (Career Academy)
- René Broos (Creative Marketing & Sales), voorzitter afdeling Commerce en tevens lid EC HRBS
- Els van Gameraen (SportMarketing & Management)
- Guido van Gernerden (Team Minoren)
- Joris van Haagen (Career Academy)
- Peter den Hertog (Business IT & Management)
- Soma de Klerk (Finance Tax and Advice)
- Robert van der Laan (Marketing of Social Business)
- Marcel Menheere (Human Resource Management)
- Cora Penning-Hol (Finance Tax and Advice), voorzitter afdeling Finance en Management
- Anjali Raghunath (Ondernemerschap & Retail Management)
- Aemen Salman (Finance & Control)
- Maurice Scheepers (Business IT & Management)
- Sander Schenk (Bedrijfskunde) en tevens lid EC HRBS
- Rick Verhagen (Global Marketing & Sales)

Mandaat

De EC HRBS besluit om zich te laten bijstaan in de uitoefening van haar wettelijke taak artikel 7.12b lid 1a WHW door een toetsborgingscommissie zoals bedoeld in artikel 3.2 lid 4 Regels en richtlijnen examencommissies.

De EC HRBS mandateert de TC HRBS de volgende taak uit te voeren:

- a. Het borgen van de kwaliteit van toetsing. De toetsborgingscommissie betreft alle binnen de opleidingen aanwezige (relevante) documenten inzake toetsing in hun onderzoek;

Het gevraagd en ongevraagd adviseren aan de examencommissie over zaken die met de vijf aspecten van toetskwaliteit verband houden. Deze criteria zijn constructive alignment, validiteit, betrouwbaarheid, bruikbaarheid en transparantie (Bron: Basis Kwalificatie Examinering in het hoger beroepsonderwijs, Lia Bijkerk, 2015).

Werkwijze

- De examencommissie vraagt aan de toetsborgingscommissie om **een concrete activiteitenplanning** waarin uiteengezet wordt hoe de komende periode, zijnde het studiejaar 2022-2023 de kwaliteit van het gehele toetsprogramma van de opleidingen c.q. communities gecontroleerd worden. Hierin stelt de toetsborgingscommissie een actueel overzicht op. Met name wordt daarin duidelijk wat wordt uitgevoerd en wat niet met de reden daarvan.
- Dit wordt opgenomen in het document 'Plan van Aanpak Toetsborgingscommissie HRBS 2022-2023', dat aan het begin van het studiejaar wordt voorgelegd aan de examencommissie en het managementteam van HRBS en tevens met hen wordt besproken. Hierin is een planning opgenomen van de in 2022-2023 te screenen toetsen op (eind)niveau;
- In de planning wordt duidelijk aangegeven welke toetsen op eindniveau zijn en welke niet;
- Verder vraagt de examencommissie aan de toetsborgingscommissie een (jaar)planning op te stellen voor het lopende studiejaar, afgeleid van de examencommissie jaarplanner. Het streven is om het gehele toetsprogramma in samenhang met de (eind)kwalificaties periodiek te controleren. Zie ook hiervoor het document 'Plan van Aanpak Toetsborgingscommissie HRBS 2022-2023';
- De toetsborgingscommissie controleert de toetskwaliteit en het niveau van toetsen door systematisch toetsen te beoordelen met behulp van vooraf vastgestelde analyse- en rapportage-instrumenten of door haarzelf opgestelde checklist. De TC HRBS maakt gebruik van het door haarzelf ontwikkelde screeningsformulier;
- De examencommissie plant iedere onderwijsperiode een afstemmingsoverleg met de toetsborgingscommissie. De toetsborgingscommissie rapporteert de conclusies n.a.v. de uitgevoerde screeningsactiviteiten. Bij voorkeur worden suggesties ter verbetering toegevoegd. Daarnaast vindt maandelijks een overleg plaats tussen de voorzitters van examen- en toetsborgingscommissie over diverse relevante onderwerpen;
- De examencommissie houdt er toezicht op dat de wettelijke, aan de toetsborgingscommissie gemandateerde borgingstaken, correct en tijdig worden uitgevoerd;
- In geval van problemen rond de uitvoering van de gemandateerde borgingstaken, escaleert de examencommissie richting het opleidingsmanagement en/of de instituutsdirectie;
- Na ieder overleg tussen de examencommissie en toetsborgingscommissie wordt hierover een verslag overlegd en deze verslagen worden uiterlijk einde studiejaar getotaliseerd in Hoofdstuk 3 van het jaarverslag examencommissie, alsmede opgenomen in H.18 van het jaarverslag (PDCA cyclus);
- De examencommissie is verantwoordelijk voor het informeren van het opleidingsmanagement en zal voornoemd(e) overzichten/jaarverslag gebruiken om het opleidingsmanagement te adviseren (PDCA cyclus).

Dit besluit tot het mandaat Toetsborgingscommissie HRBS wordt vastgesteld ter vergadering van de examencommissie op 29 september 2022. Het mandaat wordt, na vaststelling, verstuurd naar de

- Voorzitter(s) Toetsborgingscommissie HRBS
- Instituutsdirecteuren HRBS,
- Onderwijsmanagers HRBS.

Rotterdam, 20 september 2022

Bertine van Hillo-Visser,
Voorzitter examencommissie HRBS

Bijlagen:

- Jaarplan EC HRBS
- Jaarplan TC HRBS

Bijlage 1: Jaarplan Examencommissie HRBS studiejaar 2022- 2023

Maand	Activiteit
September	▸ Examenraadsvergadering ▸ Benoemen examinatoren toetsen en afstudeerwerken ▸ Controle op diploma's, supplementen en cijferlijsten (per steekproef) ▸ Diploma-uitreiking ▸ Screening borging eindniveau (laatste maanden van het voorgaande studiejaar) ▸ Screening buitenschools curriculum (laatste maanden van het voorgaande studiejaar) ▸ Vaststellen mandaten ▸ Inventariseren scholingsplannen (deskundigheidsbevordering) ▸ Overleg Excie – Directie ▸ Opvragen jaarverslagen afstudeercommissies en toetsborgingscommissies
Oktober	▸ Examenraadsvergadering ▸ Jaarverslag vóór 1 november (inclusief jaarverslag van toetsborgingscommissies en jaarverslagen van afstudeercommissies) ▸ Overleg met Bureau Studentzaken HRBS
November	▸ Examenraadsvergadering ▸ Benoemen examinatoren toetsen en afstudeerwerken ▸ Screening borging eindniveau
December	▸ Examenraadsvergadering ▸ Overleg Excie-TC-MT ▸ Overleg Excie – Directie
Januari	▸ Overleg met Curriculumcommissies ten aanzien van curriculumscan ▸ Examenraadsvergadering ▸ Overleg Excie – Directie ▸ Overleg met Bureau Studentzaken HRBS
Februari	▸ Examenraadsvergadering ▸ Benoemen examinatoren toetsen en afstudeerwerken ▸ Screening borging eindniveau ▸ Kalibratiesessie afstuderen
Maart	▸ Examenraadsvergadering ▸ Adviseren directie m.b.t curriculum (curriculumscans) ▸ Controle op diploma's, supplementen en cijferlijsten (per steekproef) ▸ Advies tekst Hogeschoolgids 2023-2024 ▸ Overleg Excie-TC-MT ▸ Screening buitenschools curriculum ▸ Afstemming Zomercursussen met bureau Studentzaken en directie HRBS
April	▸ Examenraadsvergadering ▸ Overleg kwaliteitszorgcommissies ▸ Overleg Excie – Directie
Mei	▸ Vaststellen van richtlijnen voor toetsen en vaststellen van beoordelingsnormen (hogeschoolgids) ▸ Benoemen examinatoren toetsen en afstudeerwerken ▸ Screening borging eindniveau ▸ Overleg Excie-TC-MT ▸ Vaststellen format cursusbeschrijving voor het daaropvolgende studiejaar (inclusief format toetsmatrijs en verantwoording van studiebelasting) ▸ Examenraadsvergadering ▸ Afstemming Zomercursussen met bureau Studentzaken ▸ Afspraken taakverdeling examencommissie HRBS ▸ Vaststellen jaarplanning volgend studiejaar ▸ Adviestekst Hogeschoolgids 2023-2024 ▸ Evaluatie en herbenoeming examencommissieleden

Maand	Activiteit
Juni	▸ Examenraadsvergadering ▸ Overleg Excie – Directie ▸ Kalibratiesessie afstuderen
Juli	▸ Examenraadsvergadering
Augustus	▸ Examenraadsvergadering ▸ (laatste van het studiejaar) ▸ Rapportages bundelen externe kwaliteitsmonitor

TERUGKERENDE ACTIVITEITEN:

- Rapportage Toetsborgingscommissie bespreken in Management Team (PDCA)
- Controle op buitenschools curriculum (voltijdstage en portfolio duaal en deeltijd)
- Controle op afstudeerwerken
- Controle op eindniveau (controle van toetsen)
- Overleg met directeur en VZ Examencommissie HRBS: nader te bepalen
- Overleg met toetsborgingscommissie (4 maal per studiejaar) 4 maal verslag + 4 maal rapportage van toetsborgingscommissie aan examencommissie

Bijlage 2: Jaarplan Toetsborgingscommissie HRBS studiejaar 2022- 2023

Maand	Activiteit
September	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Overleg met alle leden TC HRBS ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Input leveren mandaat van EC HRBS aan TC HRBS ▸ Overleg voorzitters EC en TC ▸ Opstarten aanleveren tekst Jaarverslag EC 2021-2022 (H.3 en H.18) ▸ Aanleveren concept tekst Plan van Aanpak TC HRBS 2022-2023
Oktober	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Aanleveren definitieve tekst Jaarverslag EC FinMan 2021-2022 vóór 10 oktober (inclusief jaarverslag van TC FinMan) ▸ Presenteren Plan van Aanpak TC HRBS 2022-2023 aan EC HRBS en MT HRBS ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening) ▸ Overleg voorzitters EC en TC
November	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Overleg voorzitters EC en TC ▸ Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening)
December	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Overleg voorzitters EC en TC ▸ Kwartaalrapportage OPI opstellen en bespreken met EC en MT HRBS ▸ Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening)
Januari	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Overleg voorzitters EC en TC ▸ Kalibratiesessie screeningsformulier ▸ Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening)

Maand	Activiteit
Februari	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Overleg voorzitters EC en TC ▸ Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening)
Maart	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Meelezen advies tekst Hogeschoolgids 2023-2024 ▸ Kwartaalrapportage OP2 opstellen en bespreken met EC en MT HRBS ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Overleg voorzitters EC en TC ▸ Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening)
April	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Overleg voorzitters EC en TC ▸ Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening)
Mei	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Kwartaalrapportage OP3 opstellen en bespreken met EC en MT HRBS ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Overleg voorzitters EC en TC ▸ Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening)
Juni	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Overleg voorzitters EC en TC ▸ Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening) ▸ Kalibratiesessie screeningsformulier
Juli	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ Opstellen overzicht toetsen en planning te screenen toetsen 2023-2024 ▸ Kwartaalrapportage OP4 opstellen en bespreken met EC en MT HRBS ▸ Screening borging (eind)niveau toetsen ▸ Overleg voorzitters EC en TC ▸ Overleg met alle leden TC HRBS (bespreken resultaten screening)
Augustus	▸ Bijwonen Examenraadsvergadering ▸ (laatste van het studiejaar)

AANDACHTSPUNTEN TIJDENS OVERLEG MET EC EN MT:

- Samengaan TC Commerce en TC FinMan per september 2022 in TC HRBS
- Betrokken zijn bij advies over samengaan EC/TC HRBS en RBS
- Faciliteren professionalisering leden TC HRBS

9.2 KWANTITATIEVE GEGEVENS

	2022 - 2023 ⁹	2021 - 2022	2020 - 2021	2019 - 2020 ¹⁰
Vergaderingen examencommissie	13	13	13	13 - 44
Getuigschriften propedeuse	1541	846	997	291 - 459
Getuigschriften bachelor	1410	735	751	270 - 410
Getuigschriften associate degree	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Getuigschriften master	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Verleende vrijstellingen	31	14	49	19 - 37
Geconstateerde fraude of plagiaat	200	192	112	39 - 86
Toetsgerelateerde klachten (waarvan gegrond)	55 (20)	97 (22)	90 (22)	117 (19) 54 (8)
Hoorzittingen examencommissie	210	95	161	116 - 120
CBE-zaken (waarvan gegrond) ¹¹	57 (0)	22 (3)	17 (5)	4 (0) 19 (1)

De aantallen zijn tevens ingevuld in het factsheet jaarverslagen, gedocumenteerd ten behoeve van het Platform Voorzitters Examencommissie (PVE).

9.3 BIJDRAGE EXTERN LID

Vanaf 1 september 2015 verplicht de WHW de examencommissies een extern lid op te nemen. Binnen de Hogeschool Rotterdam wordt verwacht dat het extern lid met een kritische blik kijkt naar de procedurele en inhoudelijke activiteiten van de examencommissie.

Het extern lid, afkomstig uit het bedrijfsleven, heeft jarenlang de CFO-functie in een internationaal opererende organisatie vervuld, en is nu interim CEO/CFO en bedrijfsadviseur. Daarnaast is het extern lid sinds 2007 betrokken geweest bij de Hogeschool Rotterdam als docent Finance in diverse masterprogramma's van Rotterdam Business School, en is het extern lid tussen 2006 en Juli 2023 kerndocent Finance geweest bij de Haagse Hogeschool in haar Master of Business Administration en Master of Financial Management and Control programma's.

Het externe lid maakte in studiejaar 2022-2023 deel uit van drie te onderscheiden examencommissies: Hogeschool Rotterdam Business School (HRBS), de Rotterdam Business School (RBS) en de Rotterdam Academy (RAC).

⁹ Vóór studiejaar 2022-2023 zijn de aantallen exclusief de opleidingen CE (met community's) en ORM. Studiejaar 2022-2023 is gebaseerd op alle opleidingen van de HRBS.

¹⁰ Studiejaar 2019-2020 bestaat uit twee cijfers of rijen. De eerste daarvan representeert de Examenkamer Finance, de tweede de Examenkamer Management.

¹¹ Ten tijde van het samenstellen van het jaarverslag waren nog twee zaken in behandeling.

Het doel en voordeel van deelname in meerdere (kamers van) examencommissies is onder andere een verdere vergelijking van werkwijzen, om tot “best practices” te kunnen komen op het gebied van procedures en beleid, alsook van elkaar te kunnen leren.

Binnen HRBS is voor het extern lid 200 uur PTD beschikbaar gesteld voor het vervullen van de diverse examencommissiewerkzaamheden.

Het extern lid wordt volwaardig beleidsmatig en inhoudelijk betrokken bij de examencommissie HRBS. Daarnaast is het extern lid bij HRBS betrokken bij eindniveauborging middels onder andere thesiskalibratie en -beoordeling, alsook beoordeling eindwerken, hetzij direct als examencommissielid, hetzij indirect in samenwerking met de toetscommissie. Voor zover het extern lid kan nagaan werd de inbreng van (externe) expertise als waardevol en nuttig ervaren.

Bij HRBS wordt maandelijks op een professionele wijze vergaderd waarbij leden in kleine functionele teams de diverse taken van de examencommissie hebben uitgevoerd, en waarbij deze in de vergadering nog kort worden besproken. Het extern lid is van mening dat in deze examencommissie het besluitvormingsproces goed is geborgd en op integere wijze plaatsvindt. De toekomst van de (inmiddels gefuseerde) Examencommissie HRBS in de huidige vorm wordt dan ook door het extern lid met vertrouwen tegemoet gezien op het gebied van samenwerking en kwaliteit van het borgingsproces, en daaruit volgend de kwaliteit van het diploma.

De fusie tussen de kamers FinMan en Commercieel (na de eerdere fusie tussen de kamers Finance en Management) alsook een herijking van de daaraan verbonden toetsborgingscommissies van voorgaand academisch jaar is succesvol gebleken. Dit jaar is het team weer verder opgebouwd, geïntegreerd en op elkaar ingespeeld, waarbij de uitstekende samenwerking op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen vermeld mag worden. Bij borging wordt in het kader van kennis en doelmatigheid nog wel langs de “oude” lijnen van Finance, Management en Commercieel gewerkt. Verder is gedurende het academisch jaar de toekomstige samenwerking met RBS verder bekeken. Het komende jaar wordt in een haalbaarheidsonderzoek bekeken in hoeverre er in de toekomst gewerkt zal (blijven) worden met afzonderlijke kamers of dat een fusie tot één examencommissie tot de mogelijkheden behoort.

De reeds genoemde fusie tussen kamers Finance, Management en Commerce, maar ook de verdere standaardisering in rapportages en beleid leidt tot een steeds verdere vergelijkbare of gelijke vastlegging van processen en beleid, niet alleen bij HRBS maar ook meer hogeschoolbreed. Dit komt de interne- en externe communicatie ten goede.

Niettemin zijn er wel twee punten die, net als in het voorgaande jaar, nog aandacht behoeven.

Ten eerste de bemensing van de examencommissie en toetsborgingscommissie HRBS. Op het moment van schrijven beschikt de examencommissie weer over voldoende menskracht om haar wettelijke en overige taken naar behoren uit te kunnen voeren, maar de toetsborgingscommissie is al jaren structureel onderbezet, op het moment van schrijven zelfs 0.95 FTE. Het blijft een grote uitdaging hiervoor voldoende geschikte kandidaten te vinden. Op termijn zou dit een risico voor de kwaliteit van de borging kunnen vormen. Een en ander heeft ook de aandacht van de instituutsdirectie, maar het zou niettemin goed zijn als hiervoor op zeer korte termijn een structurele oplossing komt.

Ten tweede de fusie met examencommissie RBS per 1 september 2023, voorlopig nog opgedeeld in twee examenkamers, maar wel als één examencommissie (H)RBS. Binnen HRBS studeren nu 8.000 bachelorstudenten, bij RBS 3.000 bachelorstudenten en bij de totale Hogeschool Rotterdam ruim 35.000 bachelorstudenten. Op dit moment behandelt één examencommissie bijna een derde van de studentenpopulatie. De vraag komt op bij welke grootte van de studentenpopulatie het nog verantwoord is om alle werkzaamheden onder te brengen bij één examencommissie en nog steeds voldoende recht te kunnen doen aan de individuele aandacht en borging van de kwaliteit per opleiding. Het CvB heeft zich (nog) niet uitgesproken over de wenselijkheid hiervan.

Op het moment van schrijven is bij voordracht van de directies van de betrokken instituten het extern lid door het CvB wederom benoemd tot extern examencommissielid van de examencommissie RBS, kamer 1 (voorheen HRBS) alsook bij kamer 2 (International Business, voorheen RBS) en examencommissie RAc voor het studie jaar 2023-2024.

